

Klerikalno-nemškutarski poraz v Celju

LEPA ZMAGA NARODNEGA BLOKA. — DOBIL JE NAD POLOVICO GLASOV IN 25 MANDATOV. — KLERIKALCI IN NEMŠKUTARJI IMAJO 7. SOCIJALISTI I MANDAT. — VLADA PREPOVEDUJE NARODNE MANIFESTACIJE.

Celje, 29. septembra.

Ob strastni agitaciji nemškutarjev ter ob mirnem pa intenzivnem delu Narodnega bloka so potekle večerajšnje volitve brez vsakega incidenta. Preizkušeni celjski nacionalni borci so spretno vodili našo agitacijo, zavodni narodni volilci pa so z izredno discipliniranostjo hiteli na volišče. Agitacijo za nemškutarstvo — klerikalno listo je vodil nemškutarstveni poslanec Schauer, ki je pa že ob 2. popoldne, ko so končno tudi nemškutarji spoznali, da bodo doživeli klaverno poraz, iz Celja izginil, da ne bi moral gledati svoje in dr. Ogrizkove polomije. Klerikalci so v soboto in nedeljo napeli vse sile, da zlomijo odpor narodno čutečih svojih pristavev. V zadnjem hipu jim je prišel na pomoč ljubljanski, za vsako slabo stvar vneti «Slovenec» in tako je res večeraj — s častnimi izjemami! — vse, kar se prištevava SLS, odšlo na volišče borit se za obnovitev nemškutarstva v Celju.

Oblast je proglasila nad Celjem pravcato obsedno stanje. Nad 100 orožnikov je patroliralo po ulicah ter «vzdrževalo red in mir», ki ga nihče ni rušil. Ta ukrep mariborskega velikega župana je bil naravnost razaljiv za nacionalno večino našega mesta. Ali misli ta gospod, da smo «raubarji», kakor so bili nekaj tisti, ki so poslali «socijalno - gospodarsko» listo v boj, da bi zopet zavojevali svoje stare pozicije iz Ambroschützovih časov?

No, eno veliko nalogo so morali orožniki le izvršiti. Popoldne se je pripeljal oddelek Orjuna iz Ljubljane, da pomaga pri agitaciji. Na kolodvoru so jih obkolili orožniki ter jih niso pustili v mesto. Z opoldanskim vlakom so se Orjunaši vrnili v Ljubljano. Gruše manifestatorov, ki so pred kolodvorom protestirali proti omejitvi osebne svobode nacionalistov, so se na poziv orožnikov kmalu razšle. Kakor je postopanje oblasti proti Orjuni premanoge narodne kroge razburilo, se je končno le splošno uveljavilo prepričanje, da bi bila udeležba zunanjih Orjunašev pri volilni agitaciji dala neprotično poudarilo za trditve, da so je z naše strani poskušalo z nasilnimi sredstvi. Tudi ta izgovor je sedaj nemškutarjem in njihovim zaveznikom izbit. Z veliko hvalčestvijo pa moramo kvitirati vzorno narodno disciplino onih mož, ki so kot celjski volilci prihitali iz drugih krajev vršiti svojo dolžnost. Gotovo od njih naša zmaga ni bila odvisna, toda njihov vzgled je deloval vzorno in njihove požrtvovalnosti ne pozabimo.

Da navedemo le par primerov narodne zavestnosti in discipline! Po značnega narodnjaka Andervalda, ki je že dolgo priklenjen na bolniško posteljo, so prišli omladinci. «No, hvala Bogu!» je dejal bolnik, «vendar niste pozabili name...» In so ga odnesli na volišče, da je izpolnil, kar mu je kot starom narodnemu Celjanu velevala dolžnost dneva. — Z Bleda je došel 82leten starček, pristopal rahlo na volišče in z mladeniško navdušenostjo oddal svoj glas za narodno fronto. Prihajali pa so tudi «Celjani» iz Sarajeva, Beograda, s hrvaškega Primorja in od drugod. Ni jim bilo žal stroškov ne truda ne dneva. Gnala jih je požrtvovalna zavestnost in prišli so. Čast jim in zahvala!

Volilo se je na dveh voliščih. Naši so pretežno že dopoldne oddali svoje glasove, medtem ko so klerikalci le redko prihajali. Protj eni uri je bila številčna premoč Narodnega bloka nad vsemi drugimi evidentna. Sedaj so pritisnili klerikalci in so imeli pri svojih pristavah tudi uspeh. Radi strankarske discipline je marsikateri pristav SLS odšel na volišče. Celjska dahovščina pa je pokazala, da živi med njo še vedno tradicionalni narodni duh starejše svečeniške generacije. Z edino izjemo kaplana Lasbacherja se je uprla komandi g. Ogrizka ter ostala doma. Očevala je svoje nacionalno dostojanstvo. Slava ji!

Popoldne so nemškutarji, ki so ponoči pretepili vse mesto s svojimi lepaki ter celo dopoldne delili golaš in fajprj, podvojili svoje strastno agitacijo. Z grožnjami in nasiljem, posebno proti ljudem, ki so od njih odvisni, so spravili na volišče vse do zadnjega. Zaman!

Napetovano pričakovanje v mestu, kjer je ves dan vladala velika živahnost, je priklopelo ob 17. ko se je volilni akt zaključil, de vrhunca. Kakor v starih časih, je množica pričakovala — odkod počí strel, znamenje zmage. Ob 17-30 so zagrmeli topni ob Sv. Miklavža slovenskemu Celju v pozdrav.

Nepopisno navdušenje je zavladalo. S hiš so zaplapolale zastave, na ulicah se je začela pesem, povsod navdušeni kliči: Zivelo slovensko Celje! Zivio Narodni blok!

Pred magistratom se je zgrnila ogromna množica, ki je z nepopisnim

navdušenjem pozdravila rezultat volitev. Skoraj bi se bilo to navdušenje za hip prevrnilo v glasno ogorčenje, ko se je razvedelo, da je oblast v slovenskem Celju prepovedala slovenske narodne manifestacije, povorke in celo hotela zabraniti nagovore na narod. Šele po dolgih pogajanjih je narodnim voditeljem uspelo doseči, da sta obč. svetnika gg. dr. Kalan in Dragotin Gobec smela v kratkih, na tri minute odmerjenih nagovorih poudariti pomen večerajšnjega dneva. Množica je njuna izvajanja sprejela z burnim odmevjenjem.

Volilni rezultat, ki ga je obč. svetnik dr. Kalan razglasil raz balkon mestnega magistrata je sledeči: Volilnih upravičencev je bilo 1476, od teh jih je volilo 1178. Volilna udeležba je bila torej 80 odst.

Dobili so:

Narodni blok	600 glasov
socijalistična lista	93 "
nemškutarstvo-klerikalna lista	485 "

Od 33 mandatov jih po volilnem redu za avtonomna mesta odpade na Narodni blok 25, na socijaliste 1 in na nemškutarje ter klerikalce 7.

Zanimivo je primerjati te številke z lanskimi državnozbornskimi. Lani so v Narodnem bloku združene stranke (JDS, NSS in NRS) dobile skupaj 412 glasov, socijalisti 142 glasov, Nemci in klerikalci pa 503 glasove. Prava kazen usode je zadela klerikalce. Od njihove liste je večina izvoljenih nemškutarjev, sami pa so dobili le dva svoja pristava, torej manj nego jim je še v zadnjem trenutku ponujal Narodni blok na svoji listi.

Po manifestaciji pred magistratom se je narodno občinstvo mirno razšlo. Orožniki so imeli ukaz, da najstrožje postopajo proti vsakemu zbiranju na ulicah in tako se je takoj zabliskal v bližini bajonet čim so na ulici več kot trije narodni Celjani hoteli iti skupaj. Bilo je, kakor da hočejo klerikalci preko svojega g. velikega župana v Mariboru aranžirati prave provokacije narodnega Celja.

Vsi javni lokali so bili zvečer ob 10. zaprti. Orožništvo je moralo prezebovati celo noč pred hišami nemškutarstvo-klerikalnih kolovodij in dr. Ogrizkova hiša je spavala v senci bajonetov. Toda ta gospod ni imel povoda se bati drugega nego svoje vesti. Pred večerom pa te ne ubrani noben bajonet niti najvestnejšega jugoslovenskega orožnika...

V Narodnem domu se je zvečer zbrala velika množica naših ljudi k prijateljskemu večeru. Med splošnim navdušenjem so govorili župan dr. Hrašovec ter gg. ravnatelj Lesničar, Prekoršek, dr. Kalan, Rebek, ter dr. Dobovišek v imenu NSS in dr. Lipold, predsednik oblastne organizacije JDS. Večer je potekel v krasnem razpoloženju.

Nemškutarji in klerikalci se ves večer niso pokazali na ulicah. Med njimi vlada popolna konsternacija.

Celje, 29. septembra. r. Med Nemci in klerikalci vlada danes splošna poparjenost. Zlasti nemškutarji čutijo, da njihova zarota proti slovenskemu Celju ne bo ostala brez posledic in da se bo tudi na gospodarskem polju pričelo gledati, kdo hoče živeti z narodom v miru in kdo ne. Orožništvo je še tu. Ogrizkova hiša je še vedno zastražena. Dr. Ogrizek sam se ni nikjer javno pojavil. On čuti, da je izločen iz narodne družbe. Sicer vlada popoln mir in red. Ni bilo nobenega incidenta.

NOVI OBČINSKI ODBOR.

- Odhorniki Narodnega bloka: dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Gobec Dragotin, knjigovodja, Franc Leskovec, trgovec, dr. Ernest Kalan, odvetnik, dr. Anton Božič, odvetnik, Ivan Rebek, tovarnar, dr. Rudolf Dobovišek, odv. kand., dr. Alojzij Gorican, odvetnik, Ivan Prekoršek, upravitelj bolnice, Janko Lesničar, tajnik Zadr. Zveze, dr. Martin Rus, drž. pravdnik, Joško Pirc, trgovski potnik, Ludvig Selischegg, kraj. mojster, Ivan Piško, sprevednik, Drago Sirec, trgovec, Josip Majdič, gostilničar, Anton Koren, drž. redar v pol., Franc Mravljak, profesor, Stefan Ferant, urar, Albin Marčič, arhivar upr. sod., Janko Vranjek, pristav, Ivan Ravnigar, trgovec, Ivan Wisjag, krojaški mojster, Ivan Kavc, brzojavni mojster, Franjo Strupi, trgovec.

- Socijalni demokrat: Franjo Koren, pekovski mojster.
- Nemškotklerikalni blok: dr. Anton Ogrizek, Josip Zumer, gostilničar, Franz Rebuschegg, hotelir, Max Janič, posestnik, Avgust Sviga, mizarški mojster, dr. Andrej Posavec, jekarnar in Franz Koschier, kovaški mojster.

Podpirajte narodne trgovce in obrtnike!

„Lastna hvala se pod mizo valja“

«Slovenec» je zapel v uvodniku nedeljske številke velik slavospev novemu režimu in sicer ne toliko novi vladi kot gospodom klerikalnim ministrom. Ker bi «Slovenec» drugače ne mogel zadostiti v zaslugi tigrovske politike kot vsakodnevno obglavljanje in preganjanje slovenskega in najboljšje kvalificiranega uradništva, je napisal po svoji stari škofovski navadi celo vrsto laži in zavijanj.

«Slovenec» pravi, da kmetijsko ministvo ni več samo za parado. To menda dokazujejo neprestane vožnje ministra Kulovca v salonskih vozovih ter njegove udeležbe na slavnostnih pojedinah. «Slovenec» piše, da se pod Kulovcem kmetijsko šolstvo «izpopolnjuje», delstvo pa je, da je bila v Mariboru «kmetijska srednja šola» zaprta. «Vršijo se kmetijske razstave» naznanja «Slovenec», zamolči pa, da je baš minister Kulovec bil tisti, ki je odklonil vsako podporo za razstavo živine ob priliki veleselja v Ljubljani in tudi za razstavo na Bledu ni dal niti beslica. Organizacijo kmetijskega kredita pa je že prejšnja vlada vzela v roke in ga tudi v. Kulovec ni še daleč naprej zgradil.

«Slovenec» toži, da je minister Sušnik dobil 500 milijonov dolga od prednikov in pristavlja, da bo Sušnik potreboval «naravnost nadčloveškega dela in naporov», da bo poplačal te dolgove. «Slovenec» pa je pozabil, da je šele pred par dnevi sam g. Sušnik v finančnem odboru izjavil, da bo teh 500 milijonov pokrtil iz rednih dohodkov, ki menda niso narasli še le odkar je on minister.

«Slovenec» piše nadalje, da g. Sušnik ne popravlja samo vagonov, marveč, da tudi lovi korupcijo. Očividno vse to ne brez uspeha; kajti beograjski listi pišejo, da je korupcijo že dohitel. Tudi pristavišča bo «izgradil» g. Sušnik. Ko se je pa voziral okoli Sušaka so hrvaški blokaški listi pisali, da Sušnik ni nič popravil, k vbejemu še nekaj pokvaril. Na njegove objube o pristaviških zgradbah pa na Sušaku še manj dajo, kakor razboriti Slovenci na njegove zlate gradove, ki jih je obetal pred volitvami.

Po «Slovencu» je zavel čisto nov duh na polju prosvete. Klerikalnim gg. župnikom, kaplanom in starim tercijalkam seveda zelo prija duh po srednjeveški plesnobi. Nobena druga država ne uživa sramote kot naša, na bi ji na prosvetnem polju ministroval ultramontanec, ki je eksponent organiziranega protikulturnega in anacionalnega klerikalizma. Seveda slovenska univerza zato ni več pastorka, ker jo je — obiskal dr. Korošec. Vsaj tako zatrjuje «Slovenec». Semper sub pado palido magna prudentia requiescat, si misli gospod minister. Tudi g. Korošec se je spravil na korupcijo, zato pa dobiva sedaj stipendije klerikalni študentje, napredni akademiki s prvovrstnimi spričevali se pa odklanjajo.

Posebno «energično» je začel preganjati korupcijo minister Vesjenjak. Z veliko vneto meče po korupcionističnih metodah dobre slovenske uradnike na cesto.

«Nova vlada dela dosledno, vztrajno in neumorno. Iz vseh krajev države, tudi iz Srbije, prihajajo glasovi, kako je ljudstvo zadovoljno s tem delom in kako vlada jih zaupa.» To je res lepo povedano. Časopisje v Srbiji, v Bosni, Dalmaciji piše o tem delu drugače. Celo Radić govori in piše, da se dosedaj še ni nič na boljše obrnilo in da je v mnogih krajih pod sedanjno vlado še mnogo slabše kot prej. Le v Sloveniji se cedi sedaj pod tigrovske vlado med in mleko. To vedo najboljše naši davkoplačevalci, katerim sika kri izpod davčnega viaka. Zato ni čudno, da eljudstvo to vidi in čuti. Treba je le še, da iz tega gledanja in iz teh občutkov izvaja konsekvence, pa bo v Sloveniji tigrovska politika doživela tisti krah, ki ga po svoji nepoštenosti, nasilnosti in koruptnosti zasluži.

Vrmoša in črnogorsko-albanski spopad

Naša Južna Srbija je postala dežela, odkoder od časa do časa prisplo poročila, kakor so spadala nekaj v rubriko iz ameriškega Wild-West, ali pa kakor jih poznamo iz ruskih povesti in memoar o vojaškem življenju na Kavkazu pred skoro sto leti. Toliko se poudarja, da je treba tamkaj temeljite remedure, pa še vedno nas iznenadljivo nove gorostanosti.

Pri vseh teh lamentacijah pa je vendarle treba naglasiti, da se je položaj, kar se tiče bolgarske meje in sicerke bugarskih komit, vendarle izdatno izpremenil. Naše protiorganizacije so se že dozglaj obnesle v nemajhnih meri, o tem pričajo neuspehi bolgarskih čet tekem letošnjega poletja, ko so glasovitega komitskega vojvode Lazarja Divljanca pred par dnevi itd. Skratka, napram makedonstvujušim se je stvar že spremenila nekoliko na bolje, dasi je seveda še mnogo mnogo dela, preden bo položaj v celoti in vsestransko zadovoljiv.

Toda hujska je postalo delovanje Arnavtov. Kačaki so pričeli izdatno energičneje gibanje, odkar je v Albaniji na vladi Fan Noli, ki se opira na vodilne osebe proslulega Kosovskega komiteta, iredentistične organizacije arnavtskih emigrantov in po njih vzdrževanih tolp. Kosovski komitet ima zaupnike po albanskih vaseh našega juga in vodi živahno četaško akcijo to tem lažje, ker so njeno orodje

— običajni arnavtski razbojniki, ki vršijo isto delo, kakor so ga vršili za turškega režima, to je, ropajo, krajejo in učenjujejo. Ni čuda, da se je v atmosferi pozitivne akcije kačakov ob naših južnih mejah sprožilo nenadoma tudi vprašanje Vrmoše, in sicer v oni najprostejši obliki, kakor so se običajno nekaj reševali slični spori.

Vrmoša je visoka planinska dolina, po albansko - črnogorski meji. Dno doline je visoko nad 1000 m v spodnjem koncu, obdajajo pa jo do 2500 m visoke planine. Da se tedaj primerjati z najvišjimi slovenskimi planinskimi predeli, n. pr. z Bohinjem in ima tudi v gospodarskem oziru enak značaj; njena vrednost so velikanski gozdi in izvrstni planinski pašviki, oboje v izrabi sosednjih gorskih plemen, deloma arnavtskih, povečoma pa črnogorskih.

Vrmoša je zgornji del doline ob reki Lim, kar ga leži nad Plavskim jezerom. Vsa ostala dolina Limova pripada naši kraljevini, edinole ta najvišji zgornji konec so l. 1913. na londonski konferenci zastopniki šestih takratnih evropskih velesil prisodili Albaniji. Ta odločitev je v kričeem nasprotju z najprimitivnejšimi geografskimi argumenti; najbolj jo osvetluje primera: kak smisel bi imelo, ako bi od Soške doline prisodili nam v Jugoslaviji samo — Trento. Prav tako je sedaj slika na albansko - črnogorski meji; Vrmoša naj bo albanska, dasi je to geografsko — nesmisel. Ta nesmisel pa nam je razumljiv, ako si pokličeemo v spomin, li se je Vrmoša prisodila Albaniji le na — pritisk Avstro-Ogrske, ki je hotela pustiti odprta vrata za albanske napade in ki je hotela predvsem preprečiti, da ne bi Srbija izpeljala železnice ob gornjem Limu do Jadrana, ker je to v vsej Črni gori najugodnejši prehod na morje iz notranjosti. Albanska Vrmoša je bila tedaj — ovira zoper dostop Srbije do morja.

Naša kraljevina je po vojni zahtevala, da se meja tukaj preuredi. Ali kljub vsemu naj bi obveljala stara dolžba in Vrmoša bi imela ostati albanska. Kako nesmiseln je tak postopek s strani zapadnih sil, kažejo najzgovorneje najnovejši krvavi spopadi med Črnogorci in Arnavti v spornem predelu.

Naša kraljevina je po vojni zahtevala, da se meja tukaj preuredi. Ali kljub vsemu naj bi obveljala stara dolžba in Vrmoša bi imela ostati albanska. Kako nesmiseln je tak postopek s strani zapadnih sil, kažejo najzgovorneje najnovejši krvavi spopadi med Črnogorci in Arnavti v spornem predelu.

Politične beležke

Ministri zopet na turneji. Nedeljski «Slovenec» poroča pod naslovom «Ministri med ljudstvom», da se je v soboto zopet cela rajda ministrov odpeljala na izlete po državi. Izjemo je ta teden napravil minister Sušnik, katerega ne najdemo med onimi, ki jih naštevava «Slovenec». Morda je to storil tudi zato, ker je že samo po sebi jasno, da on vedno potuje. Potovanje ministrov nove vlade se vrši že tako pogosto in tako številno, da izgleda, da je poleg odhajanja in postavljanja uradnikov sedaj glavni posel ministrov prirejanje turnej.

Korošec vizitira Orjunaše. Povodom velike svečanosti v Kragujevcu, o kateri poročamo obširno na drugem mestu, je prišlo do neljubega incidenta. In sicer še predno se je pričela; povzročil ga je pa gospod minister Korošec. Ob prestopu v kragujevački vlak na postaji v Lapovu je namreč dr. Korošec odredil, da se odklopi zadnji vagon, v katerem je bilo 40 beograjskih Orjunašev, ter je poklical orožništvo, da jih preišče, nimajo li morda orožja seboj! Dr. Koroševa namera je bila, da prepreči njihovo prisostvovanje svečanosti; toda stvar mu ni uspela. Orjunaši — so zapustili vagon in se — peš podali v Kragujevac. Prehodili so 30 kilometrov in se pravočasno dospeli na svečanost, kjer so položili venec Orjuna na grobove mučnikov. Da smejo ministri prosvete braniti potnikom potovanje z vlaki državnih železnic — to je najnovejša «novost» vlade reda in zakonitosti. G. Korošec se je pa povrh še blamiral. Odšel je neopažen iz Kragujevca ravno v momentu, ko je narod m. dr. živahno pozdravljajl tudi — Orjuna.

Hrvatski klerikalci in 1000letnica kralja Tomislava. Prihodnje leto se, kakor znano, slavi 1000letnica hrvaškega kraljevstva. Vršijo se razne jubilarne priprave. Radičevci se sicer še niso prav odločili za sodelovanje, zato pa so klerikalci in frankovci tem vnetejši. Njihova želja pa je, da bi se milenij proslavil v stilu — evharističnega kongresa. Vrh tega je zagrebški kaptol te dni izdal famozno okrožnico, ki med drugim pravi: «Ni brez osobite milosti in božje Previdnosti, da naša 1000letnica pada ravno v Sveto leto cele katoliške cerkve. Vsaka naša župnija, vsako naše selo naj koga odpošlje v Večno mesto Rim! Kot znak naše zvestobe Bogu, Cerkvi in Sveti Stolicu pa bomo zbrali za dar vsega hrvaškega naroda krasen zlat kelih z napisom: «Hrvatski narod Svetemu Očetu Piju XI., Jezusovemu namestniku na zemlji — povodom 1000letnice svojega kraljevstva 1925.» — Kolosalno! — vzklika k temu prav umestno «Riječ», češ: Hrvati zbirajo ob 1000letnici denar, a ne za kato spominsko kulturno ali humanitarno institucijo (recimo bolnico) temveč promptno za prekrasen kelih svetemu očetu. In še naj iz vsakega sela po en pobožnik na lastne stroške gre na božjo pot v laški Rim. Nadalje pravi še obtožnica, da naj se na dan proslave vsi Hrvati spovejo in obhajajo. Mesto da bi v Jugoslaviji videli ustvarjeno Tomislavovo kraljestvo pod žezlom kralja Aleksandra in da bi ob tej priliki manifestirali nacionalno za-

vest in čvrsto voljo za nadaljni vsestranski progres, pa dokumentirajo svoj napredek in moderno evropsko shvačanje s kupovanjem zlatega kelihca, z božjo potjo in takim. Pa da se ne bi Bog usmili teh čudnih klerikalcev in frankovcev in radičevcev, ki se bodo koncem koncev gotovo tudi pridružili «narodnemu jubileju»...

Vzgoja za Radića. Na osnovi Nastasovega sestanka z Radićem in radičevskega komunikeja prinaša oficijelna «Demokratija» obsežen uvodnik «novih orientacijah». Poleg vsega optimizma za izgleda «sporazuma», ki ga pušča v meglenosti, pa ne more prikriti previdne nezaupljivosti napram Radićevi legendarni nestanovitnosti; zato mu daje vzgojna navodila v obliki nastopne prikupne pohvale: «Radić resno računa s potrebami in občutki erbskega naroda. Radić ve, da se ne nahaja več v opoziciji in da mu v strahu pred neprestanimi opasnostmi ni več treba delati geste protesta v neželjenih (?) formah. On prenaša svoje stališče na pozitiven teren in meri svoje besede, ker ve da so Srbi občutljivi ravno v vprašanju svoje narodne dinastije. On noče zapasti danes, ko niso več potrebni protesti, v isti greh proti Srbom, kakor prošli režim, ki je Hrvate napravil za svoje nasprotnike...» Stilizacija je, bogme, dobra; Radić jo bo razumel. Kako dolgo, je z ozirom na njegov temperament seveda drugo vprašanje.

Sodišče

Mater, pazite na svoje otroke. Josip Mavrič iz Veržiče pri Svedini je kopal pri svoji hiši jamo, da si napravi opeko. Dne 26. julija je močno deževalo in 26. julija je šel Josip Mavrič na svoj posej in tudi žena je odšla z doma ter pustila svojih hčeri 18 mesečno Stefko in 7 mesečno Jožiko brez vsakega nadzorstva. Stefka je prišla do jame, v kateri se je nahajalo kakega pol metra vode, padla vanjo in utonila. Dne 29. septembra sta se mati in oče morala zagovarjati pri sodišču radi zanemarjenja dolžne paznje. Oče, Josip Mavrič je bil oproščen, njegova žena pa je bila obsojena na tri dni zapora s trdim ležiščem.

Krvav velikonočni ponedeljek. Na letošnji velikonočni ponedeljek se je vršila v gostilni Jakoba Kramerja v Zgornji Koreni v lenarskem okraju majhna predstava s plesom. Posetilo jo je mnogo domačih fantov. Gostilničarja sta pomagala domači župan Franc Sabeder in Fr. Kurovec. Med plesom se je sprl Franc Rajšp z nekim Ključnikom, kateremu je dal za usnico. Ker je Rajšp znan pretepač in se je bilo bati resnejših posledic, je pristopil župan Sabeder in ga posvaril. Prišlo je pa k njegov prijatelji Karol Skofič in udaril Sabedra po glavi, vanj pa se je zagnal tudi Rajšp, tako da sta oba s Sabedrom padla. To je bilo znamenje za splošen pretep, ki se je nadaljeval v veži in končal pred gostilno s smrtjo gostilničarja Jakoba Kramerja. Zlomljena so mu bila leva rebra in razbita vranica, kar je povzročilo notranje krvavenje, da je prihodnji dan nastopila smrt. Dognalo se je, da so se ga z letami in drogi lotili mizarški pomočnik Fran Rajšp in delavec Fran Kocbek in Karol Skofič. Nato so vsi trije pridrveli nazaj v gostilno in s stoli napadli še župana Franca Sabedra. Ta se jih je ubranil samo na ta način, da je s stolom odbil udarce, vendar ga je Skofič tako sunil v usta, da se mu je kri kar pocedila. Končno se mu je posrečilo uiti v kuhinjo, na katero so napadali navrtili s stoli in kamenjem. Nato pa so se vrnili nazaj v gostilniško sobo in razbili vso opremo, stole, mize, steklenice, svetiljko, vrata itd. in povzročili nad 7500 dinarjev škode. Obtoženci so pri razpravi pred okrožnim sodiščem v Mariboru dejanje večinoma priznali. Obtoženci so bili vsi trije radi hudodelstva usmrtnitve pri tepežu, javnega nasilstva in zlobne poškodbe tuje lastnine vsak na dve leti težke ječe, poostrene z enim postom in enim trdim ležiščem na teden in eno temnico vsak mesec.

Borza

29. septembra:
CURIH: Beograd 7.30, New-York 524.375, London 23.40, Pariz 37.50, Milan 22.975, Praga 15.70, Budimpešta 0.9069, Bukarešta 2.70, Sofija 3.80, Dunaj 0.0073875.
DUNAJ: Beograd 982 do 986, London 316.500 do 317.500, Milan 3.099 do 3.111, New-York 70.935 do 71.185, Praga 2119 do 2129, Sofija 515 do 519, dinarji 979 do 985, dolarji 70.460 do 70.800, lire 3065 do 3105.
PRAGA: Beograd 47.25, Rim 148.75, London 151.425, New-York 33.95.
BERLIN: Beograd 5.85, Milan 18.40, Praga 12.52, New-York 4.19.
LONDON: Beograd 332, Pariz 85, Italija 101.85, Svica 23.38, Dunaj 317.000, NEW-YORK: Beograd 139.50, Pariz 524, Italija 437.50, Praga 299, Bukarešta 52.

Zapomniti si je

da od sedaj razpoložljivih pisalnih strojev na svetovnem trgu ustrežata v vseh oziirih najbolj

ERIKA in IDEAL

pisalna stroja, THE REX Co., Ljubljana

THE REX Co., Ljubljana

Naši kraji in ljudje

Slovenskim volilcem v Celju

Včerajšnji boj je bil hud, tem častnejša zmaga, ki smo si jo priborili.

Kot nosilec liste se moram zahvaliti vam vsem, ki ste došli na volišče in ste volili za našo listo. Prišli ste ne samo stari Slovenci, preizkušeni v nacionalnih bojih, tudi večidel Vi, ki ste se šele po preobratu pri nas naselili, prišli ste volilci iz raznih, celo daljnih krajev, ker ste čutili v sebi dolžnost, da zaščitite zlo, ki so nam ga obetali, veliko nesrečo, ki nas je čakala.

Pokazalo se je, da je bil Narodni blok dovolj močan, da je kljuboval še tako besnemu naskoku združenih nasprotnih sil. Prepričani smo, da je bila to zadnja bitka, ki smo jo bili za narodni značaj našega mesta.

Ta boj, četudi težaven, bil je pa dober in koristen.

Vsem, ki so pripomogli k tej lepi umagi, vsem, ki so težavno delo, ki je združeno z vsako volitvijo, opravljali tedne in mesece, vsem bodi izrečena v imenu slovenskega prebivalstva najlepša hvala! Bodi jim naj plačilo navedenemu tisočglave množice, ki se je zbrala na Mestnem trgu, ko je izvedla volilni uspeh!

Hvala vsakemu posameznemu volilcu, ki je oddal krogljico za nas.

Slovensko prebivalstvo našega mesta si ne bo nikdar dalo oskruniti svojega dobrega slovesa, svoje narodne časti.

Dr. Juro Hrašovec, nosilec liste.

Konflikt za ljubljanski Narodni dom

Za ljubljanski «Narodni dom», ki je sedež velikega števila obrambnih in naprednih kulturnih društev, je v zadnjem času izbruhnil konflikt, ki prizadeva mnogo razburja. Prizadete kulturne organizacije so sedaj pričele skupno akcijo in tudi nam je bil poslan njihov memoar za objavo.

V razumevanje položaja navajamo na kratko jedno člepa spora.

Ljubljanski Narodni dom je bil svoj čas zgrajen iz sredstev, ki jih je nabralo posebno društvo potom posebnih deležev in takozv. krajevske zbirke ter s pomočjo večjega posojila pri Mestni hranilnici. Upravo vodi poseben odbor društva «Narodni dom». Po pravilih bi imel pripadati Narodni dom, čim bi bil poplačan ves dolg in amortizirani vsi deleži društvenikov. «Slovenski Matici», ki je takrat bila naše najjačje kulturno društvo ter je predstavljala nekako prosvetno organizacijo slovenske inteligence.

Na temelju te določbe je sedaj Slovenska Matica skupno z Znanstvenim društvom za humanistične vede in Narodno galerijo pričela akcija, da se Narodni dom prepusti tem trem društvom. Slovenska Matica in Znanstveno društvo se hočeta združiti v «Slovensko akademijo znanosti», ki naj bi imela v spodnjih prostorih Narodnega doma svoje reprezentančne in poslovne prostore. Zgornje prostore bi zasedla «Narodna galerija», ki bi združila s svojimi zbirkami tudi muzejske in škofijske zbirke slik in plastike. Narodna galerija bi podaljšala Narodni dom proti vrtu.

Nekaj časa so se vodila pogajanja z najmočnejšim interesentom za ohranitev sedanjega stanja, Ljubljanskim Sokolom, kateremu je bil ponuden poseben aranžman. Ta pogajanja so ostala brez uspeha. Medtem so se oglasile tudi ostale kulturne organizacije, ki se bojijo, da bodo morale deloma na ceno, deloma pa v neodgo-

varjačo jim prostore.

Memorandum teh organizacij se glasi:

«Podpisana, sedaj v Narodnem domu nastajena narodna društva so izvedela, da se namerava poslopje «Narodni dom» prodati «Društvu Narodna Galerija».

Samoobsebi je umljivo, da navedena društva kot najemniki nimajo nobene pravice, da bi mogla zabraniti prodajo Narodnega doma, vendar si dovoljujejo opozoriti na zle posledice za svoj razvoj, ako pride do te prodaje in se morajo društva izseliti iz Narodnega doma.

Gotovo je, da se za pevski društvi «Ljubljanski Zvon» in «Slavec» v vsem mestu ne dobe primerni prostori. Če se pa najde tudi v kaki privatni hiši vsaj deloma primerno stanovanje, je gotovo, da bodo v hiši stanujoče stranke protestirale, ako se vrše pevske vaje precej pozno v noč.

A tudi za vsa druga društva bi se težko in le z velikimi denarnimi sredstvi dobili kakšni vsaj deloma primerni prostori. V splošnem bi bila torej vsa prizadeta društva v svojem nadaljnjem obstoju resno ogrožena.

Ze sedaj je stanovanjska mizerija zelo velika, a ta se bi še povečala, ako se namerava enajst društev po raznih krajih mesta nastaniti.

Glede na to prosijo podpisana društva, da se Narodni dom ne proda društvu «Narodna Galerija», marveč prepusti sedanjemu namenu vsaj toliko časa, dokler se stanovanjske razmere izdatno ne izboljšajo. Poudariti si dovoljujemo še, da Narodni dom v sedanji zidavi ni popolnoma primeren za nastanitev Narodne Galerije ter bi bile potrebne velike in z ogromnimi stroški vezane preureditve. Morebiti bi bilo ugodnejše, da bi se za Narodno Galerijo zgradila posebna stavba. Sedanjí Narodni dom pa naj služi tistim namenom, katere mu je določil celokupni slovenski narod, ki je zbiral po «krajcarjih» prispevke za zgradbo tega doma.

Ljubljana, 29. septembra 1924.
Bratstvo. — Ciril Metodova družba. — Česka obec. — Ljubljanski Zvon. — Nar. soc. strok. zveza. — Slavec. — Sokolski Savez. — Sportna zveza. — Zveza kulturnih društev.»

Nemškutarski napad na zdravnika v Rogatcu

Rogatec, 28. septembra.

Kam bi peljala eventualna zmaga Nemcev in renegatov v Mariboru in Celju, kaže drastično pobesnelost nemščurjev v Rogatcu po zadnjih občinskih volitvah. Slovenci bi bili po teh mestih zopet izpostavljeni pobalnimskim povskam in napadom, kakor pred vojno. V Rogatcu si Slovenci že skoro pri belem dnevu ne bomo upali več na cesto. Danes so nemščurji zopet izvolili za rogaškega župana trgovca Berliga, ki je bil nekoč izrazit narodnjakar in kot tak v najhujših bojih s tukajšnjimi renegati, načelnik slovenske narodne posojilnice in se je porengatil še-le med vojno. Danes so mu k županski časti streljali iz možnarjev na gradu.

Slovenci ne reagiramo na nobeno izživljanje. Kljub temu ni miru. Danes popoldne je šel po trgu s svojo soprogo okrožni zdravnik dr. Brabec, ki je znan kot izredno miroljuben človek in je tudi na hrvatski strani med radičevci splošno priljubljen. Nenadoma se je pojavil pred njim 35letni mesar Brezinec in začel najprej izvivati z «Auf biks Orjuna» in podobno. Potem je v osornem tonu narahlil dr. Brabec, čemu da so Slovenci prodali šolo (nemško)! Ko zdravnik tudi na to ni reagiral, se je Brezinec zagnal proti njemu. Dr. Brabec je brez uspeha miril. Pravočasno pa je preprečil dejanski spopad hrvatski kmet Boršič iz Bro-

da pri Rogatcu, ki je prihital iz bližnje gostilne in pograbil divjea mesarja. Brezinecovo oče, gostilničar in sedaj izvoljeni občinski odbornik, ki je gledal od svoje hiše, je na pritožbo dr. Brabecove soproge skomignil z rameni, češ, kaj pa morem. To je tekom tedna že tretji nemščurjski izpad v Rogatcu. Cele noči divjajo in izzivajo po trgu hajlovske tolpe, ki so menda zato namenoma uplajnjene. Zadnji čas, da napravimo oblasti red z eksemplarnimi kaznimi!

Strossmayerjeva proslava v Belovaru

Belovar, 29. septembra.

Na poslopju Imovne občine glurgjevske je bila včeraj z lepo svečanostjo odkrita mramorna plošča v spomin na glasoviti konflikt v letu 1888. med Francom Jožefom in vladiko Strossmayerjem. Celotno prireditve so aranžirale agilne članice Udruga SHS-žen. Povabilom njihovega pripravjalnega odbora so se sicer odzvala samo nacionalna društva, njim na čelu Jugoslovanski Sokol, zato pa je slavnost bila tem iskrenjša in prisrčnejša. Prisostvoval je tudi narodni poslanec belovarskega okrožja Večeslav Vilder.

Slavnostni govor je zanosno izrekel ravnatelj belovarske gimnazije Ribar, ki je v polnem navdušenju očrtal pomen Strossmayerjevega narodnega delovanja in njegovega jugoslovenskega idealizma. Za njim je prisrčno govorila g. Zlata Lopašič kot odposlanica Udruga SHS-žen, slaveč spomin velikega jugoslovenskega vladike. Nato so bile pričtane pozdravne brzojavke zagrebske univerze in Jugoslovenske akademije — gospodje za čudo niso utegnili potrditi se v Belovar — Kola srbskih sester, ki so odšle v Kragujevac, končno pa še brzojavki dr. Korošca in Ljube Davidovića. V ostalem vladni ni bila zastopana, istotako se je ostentativno abstiniral tudi magistrat. Navzlic temu je slavnost potekla tako lepo, da ostane vsakemu udeležniku v prijetnem spominu.

Dopisi

BELOKRAJINA. Gospod urednik! Kaj malo slišite o naši lepi Belokrajini in vendar je tudi pri nas mnogo zanimivosti.

Dovolite, da vam poročam. Pri nas se ustanovi Belokrajinska podružnica Slov. planinskega društva in bo tozadevni občni zbor 10. oktobra ob 17. uri v hotelu Lasker v Črnomlju. Poleg drugih ciljev si je nadela novoustanovljena podružnica nalogo zgraditi na Mirni gori, Sv. Frančišek, okraj Črnomelj, planinsko kočjo. Stavbišče, kakor potreben material sta že kupljena ter se začne z delom še to jesen, ozir. se je že pričelo. Z ozirom na to da je raz Mirne gore krasen razgled obsegajoč polkrog do Ljubljane, Krško

dolino, celo Belokrajino daleč na hrvatsko ozemlje. bo Mirna gora gotovo postala najpriljubnejše izletišče, zlasti ker bo kočja oskrbovana celo leto ter je kraj sam na sebi prav lahko dostopen (1048 m in eno uro in pol od postaje Semič). Da se bo zanimanje za to novo kočjo čimbolj povzdignilo, izdati hoče šolski voditelj na Planini pod Mirno goro, g. Zagažen Ivan, knjižico v žepni obliki, ki bo vsebovala poleg belokrajinskih znamenitosti, opis Mirne gore, lega, flora, klima, izletne točke, smučarstvo, polharstvo, pravljice in pripovedke o postanku cerkve sv. Frančiška itd. Dalje bo imela knjiga več sestavkov o naših planinah sploh in o njih pomenu za Slovence izpod peresa naših najboljših planinskih pisateljev. Knjižica bo imela trajno vrednost. Stroški izdaje se bodo krili z oglasi. Skupiček prodaje knjige pa se obrne za stavbo. Tem potom se prosijo vse cenj. tvrdke da pošljejo svoje oglase na podpisane. Tozadevni oglasi se pa pobirajo te dni tudi osebno. — Zagažen Ivan, šolski upravitelj, Planina pri Črnomlju.

BREŽICE. V Brežicah se končno otvori tudi četrti razred meščanske šole. To vest je zlasti dijaštvo sprejelo z zadovoljstvom, saj jim je na ta način dana možnost, da dovršijo doma svoje študije. S tem pa je dosežen tudi prvi korak, da se v Brežicah prične smoteno vodstvo šolske politike. Upamo, da bomo v kratkem dobili tudi kako srednjo šolo.

VOJNIK. Otvoritev sadnega ogleda v Vojniku s posebnim oddelkom za čebelarstvo bo v nedeljo, 5. oktobra ob 8. uri zjutraj v posojilnični dvorani s poučnim predavanjem o sadjarstvu. Sklep v torek, dne 7. oktobra ob 14. uri z razdelitvijo nagrad in z licitacijo razstavnega sadja.

SMARTNO PRI LITJI. Ob šestletnici našega osvobođenja nas je zopet obiskala nemška Windschgrätzova družba, katero so nekateri naši klerikali sprejeli z vidnim veseljem. Poslali so jim nasproti celo deputacijo belo oblečenih deklic. Ena izmed njih je pred njimi tudi deklamirala: Sipek cvetja, prevezan s slovensko trobojnico pa je potrdil novo zvezo med njimi. Deklicam so sledili tudi ostali, ki so nemškim bratcom stisnili svoje roke. Med njimi je bil tudi naš duhovni gospod, ki je svojim starim znancom podelil vesoljno odvezo, za grehe, ki smo jih že pozabili... Zadovoljno sta se smehljala v avtu stara dva znanca, narod pa je jerno stiskal pesti, ob spominu na zlo in gorje.

ROG. SLATINA. V nedeljo popoldne je priredilo pevsko društvo «Sloga», katero spretno vodi trgovec g. Čonč, lepo uspeli koncert na verandi hotela »Pošta».

GUŠTANJ. Sadjarsko in vrtnarsko razstavo priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v dneih od 18. do 19. oktobra (na Lukežovo) v tukajšnji šoli. Na razstavi bodo sledile oddelki: sadje (zlahno in moštovno), zelenjad, škodljivci, orodje, sadne konzerve, »boj alkoholu«. Kmetovalca sadjarji, udeležite se razstave s svojim sadjem, da pokažemo, kakšno sadje rodi Mežiška dolina in da

se bodo sadni trgovci tudi za nas bolje začeli zanimati. Razstavne predmete je oddati najpozneje do 16. oktobra v šoli.

Šah

DR. LASKERJEVA ŠAHOVSKA SIMULTANKA V LJUBLJANI.

Z napetostjo pričakovana simultanka svetovnega mojstra dr. Emanuela Laskerja je pričela, kakor napovedano, v nedeljo točno ob pol 8. zvečer ob obilni udeležbi prijateljev šaha, ki so natrpali stekleni paviljon kavarne Evrope do zadnjega kotička. Stiriideset najboljših domačih igralcev, poveljnih članov «Ljubljanskega šahovskega kluba» je zasedlo prostore ob pisanih šahovskih deseticah, da z združenim močjo preizkusijo svetovni sloves odličnega njujorškega zmagovalca.

Viharno pozdravljen je vstopil 56 letni šahovski orjak, poln še mladeniškega vznosa in energije, v bojno areno v spremstvu šahovskega razsodišča, ki so ga tvorili jugoslovanski šahovski mojstri Vladimir Vuković iz Zagreba, naš doktor Milan Vidmar ter starosta ljubljanskih šahistov vladni tajnik Pfeifer.

Mojster je imel silno naporno in težavno delo. Opetovano preizkušena fronta domačih šahistov je zastavila vse svoje sile, da izide bela Ljubljana iz boja kar naj častnejše.

Da se je to prizadevanje popolnoma obneslo, kažejo sledeče činjenice:

Ljuta borba je trajala od pol 20. v nedeljo do 4. zjutraj na ponedeljek brez vsakega odmora, t. j. polnih 8 ur in pol. Od 40 partij, je mogel dr. Lasker zagnati ali zaključiti produkcije 29 zmag, 8 neodločenih (remis) in 3 izgubljene partije — za Ljubljano naravnost sijalen uspeh, najboljši od vseh dosedaj doseženih rezultatov povodom Laskerjeve turneje po Jugoslaviji.

Igre so dobili sledeči gospodje: 1.) Inž. Viktor Zupanc (Ljub. šah. klub); 2.) Inž. Tekavčič (Ljub. šah. klub); 3.) B. Kozina (Novomeški šah. klub).

Neodločen rezultat (remis) so dosegli: 1.) Inž. F. Vagaja (Ljub. šah. klub); 2.) Aleksi Jerošov (Ljub. šah. klub); 3.) Ljudmil Furlani (Ljub. šah. klub); 4.) Vekoslav Iskra (Ljub. šah. klub); 5.) Vekoslav Valentinčič (Ljub. šahovski klub); 6.) Karel Dermovšek (Ljub. šah. klub); 7.) I. Sever in 8.) I. Jovan, obe neveljanja igralca.

Ostalih 29 igralcev je igro izgubilo, oziroma se vdalo.

V ponedeljek ob 4 zjutraj je zapustil dr. Lasker, vidno utrujen, šahovsko bojišče, z laskavim priznanjem žilavosti in borbenosti ljubljanskih šahistov ter čestitkami nad uspehom «Ljub. šah. kluba» ter se podal k počitku, da popoldne ob 16. vnovič nastopi v handicap-turnirju proti desetorici najslabših članov «Ljubljanskega šahovskega kluba».

BRZOTURNIR.

Turnir je trajal od 16. do 22.30. Udeležilo se ga je 13 tekmovalcev, občinstva pa se je zbrala zopet polna dvorana. Lasker je dal vsakemu igralcu naprej stolpa. Vuković pa konja. Izid je:

1.), 2.) in 3.) mesto si dele Lasker, inž. Tekavčič in Karel Dermovšek s po 9 točkami. 4.) Vuković (Zagreb) 8 in pol točke. 5.) in 6.) C. Vidmar in Mrzlikar vsak po 8 točk. 7.) Ljudevit Furlani 6 in pol točke. 8.) Valentinčič 5 in pol. 9.) inž. Zupanc 4. 10.) Jos. Vidmar 3 in pol. 11.) in 12.) mesto Ivan Lenar in dr. Čadež po 3 in 13.) mesto Boris Rupnik 1 točko.

V nedeljo si je dr. Lasker ogledal v spremstvu dr. Vidmarja Bled, danes ob 8. pa se odpelje v Maribor.

K našemu nedeljskemu poročilu o pozdravnem večeru v «Zvezdi» popravljamo, da g. dr. Laskerja ni pozdravil v imenu «šahovske zveze» g. Levičar, ampak gospod Bogo Pleničar.

DR. LASKER V MARIBORU.

Dr. Lasker, svetovni šahovski mojster, bo 30. septembra ob pol 8. zvečer predaval v mali Goetzovi dvorani. Po predavanju simultanka. Vsi šahovci so vabljeni, da spoznajo slovitega mojstra.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sreda, 1.: «Cyrano de Bergerac». Izv. Petek, 3.: «Moč teme». B.

Nedelja, 5.: «Cyrano de Bergerac». Izv. Ponedeljek, 6.: «Paglavka». C.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 2.: «Carjeva nevesta». A.

Sobota, 4.: «Majska noč». Izv.

Nedelja, 5.: «Cavalleria rusticana» in «V vodnjaku». Izv.

Torek, 7.: «Majska noč». D.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 1.: «Nikolaj Šubic Zrinjski». Izv.

Otvoritvena predstava.

Četrtek, 2.: «Nikolaj Šubic Zrinjski». C.

Petek, 3.: Zaprti.

Sobota, 4.: «Nikolaj Šubic Zrinjski». A.

Redna sezona ljubljanskega gledališča začne jutri, 1. oktobra, z dramsko predstavo «Cyrano de Bergerac». Opera se odvori v četrtek s «Carjevo nevesto» in obhajajo. Prva opera novitela bo v soboto, ko bodo peli Rimski-Korzakova «Majska noč». Predprodaja vstopnic kakor lani v opernem gledališču od 10. do 12.30 in 15. do 17. Začetek predstav v operi ob 19.30. v drami ob 20.

Pianist Borovsky

Mnogo je na svetu pianistov virtuozov, malo pa je takih, ki so poleg svoje velike virtuoznosti tudi veliki umetniki. Rutinja, ki je dandanes splavala na površje v vseh vrstah umetnosti, je nadomestila veličino z mediokriteto. Umetnikov danes po svetu mrgoli, umetnost pa je profanirana in čaka novih ljudi in novih časov ter novih razodetij.

Ruski pianist Aleksander Borovsky, ki je prošlo soboto koncertiral v Zagrebu ter dosegel s svojim nastopom fenomenalen uspeh, je pianist-umetnik. V glasbenem oziru razvajen Zagreb je prišel v tako ekstazo vzhlečnja, da se ni mogel nadiviti mojstrstvu klavirskega maga. Klanjal se mu je z rokami in dušo ter je jemal vsak ton s pobožnim spoštovanjem. Bil je pravi večer notranjega bogastva, nians, umetnosti. Kdor je bil zraven, ne bo pozabil Borovskega, dokler mu bo utripalo srce.

Kakor pri vsakem pravem umetniku, so pri Borovskem vsi momenti sviranja na enaki višini. Razlike med majhnimi in velikimi stvaritvami on ne označuje od njegovimi vsti nastane

vse veliko. Schumannove kompozicije stoji poleg drobni skladb Ljodova, Chopin podaja roko Skrijabinu. Vse mu je enakovredno: vse nosi poteze monumentalnosti, obeležje zakroženosti in vendar so nianse Borovskega umetnosti diferencirane do skrajnosti. Njegova dinamika je brez primere. Forte je pri njem ne le možgan, ampak tudi plemeniti prehodni so polni, cela skala pa je bogata na izpremembah.

V Zagrebu je Borovsky sviral štiri komade od Bacha, Schumannove «Etu-des symphoniques», kompozicije Baxa, Poulenca, Medterra, Prokopjeva, Skrijabina, Stravinskoga, Ljadova, Rachmaninova in Chopina. Večina teh skladb je tudi na ljubljanskem programu petkovega koncerta.

Ljubljana, ki nima toliko prilike kakor Zagreb, da bi večkrat slišala pianiste svetovnega umetniškega slovesa, bo gotovo razumela, da je petek 3. oktobra izreden dan v njenem glasbenem življenju. Nedvomno bo izkazala mojstru čast, ki mu gre ter bo pokupila vse vstopnice za unionsko koncertno dvorano.

Interesentom za publikacije Srpske književne zadruge. Nekor smo že zadnjič navedli, publicira to odlično književno kot XXVII. kolo nastopnih sedem knjig: Iznanci alhanskih odiseja v treh delih, ter

v stihu, s prologom, napisal Vladimir Stanimirovič; Pripovedi crnogorske i primorske od Stjepana M. Ljubše, s predgovorom g. Marka Carja; Plava gospodja, roman, napisala gđ. Milica Janković; Pripovedke, napisal Ivo Andrić; Stare srpske bibliografije, v prevodu in s predgovorom Milivoja Bašića; Pesma o kraju Našu iz Mahabharate, v prevodu in s predgovorom dr. Tome Marelčića ter Hamlet od Viljema Shakespearea; v prevodu in s predgovorom Srpa Pandurovića. Knjige bodo vezane v srpsko platno, kakor so bile tudi pred vojno in kakor so vezane sedaj Brankove «Pesme». Cena novemu kolu je samo 100 dinarjev. Zadruga ima še dosti zvezkov jubilejne izdaje Pesmi Branka Radičevića in poverjeniki naj se zivažno zavzamejo, da se knjiga čim bolj razširi. Cena je 50 dinarjev. Poverjenik za Slovenijo je g. prota Dimitrije Jankevič, Ljubljana, Resljeva cesta 12. Na njega naj se obračajo vsi oni, ki se zanimajo za lepe publikacije «Srpske književne zadruge».

Massenetova «Manon» v Zagrebu. V četrtek uprizaro v zagrebški operi Massenetovo «Manon», kjer pojeta glavni vlogi koloraturka g. Tinka Vesel-Polla in tenorist g. Josip Rijavec kot gost.

Umetnostna razstava Kos-Pirnat-Stiplovec v Mariboru je bila otvorjena v nedeljo ob 11. dopoldne ob udeležbi oficijelnih zastopnikov oblasti in zavodov ter množičevinega občinstva. Razstava

dela dober utis. Odprta bo do 18. oktobra vsak dan od 9 do 12. in 4 do 4. Prvi dan je bilo prodanih 5 slik.

«Sestero oseb išče avtorja» na zagrebškem odru. V sredo, 1. oktobra bo v zagrebški dramati premijera Pirandellove komedije «Sestero oseb išče avtorja». V glavnih vlogah nastojijo: dami Vavra in Podgorška, gg. Nušič in Šulentič ter dvoje otrok. Režira dr. Branko Gavella.

Otvoritev Gjurjeve razstave «Rim» v Zagrebu. V soboto 27. septembra popoldne so otvorili v Zagrebu razstavo grafik prof. Gjurjica pod naslovom «Rim». Razstava bo odprta dva tedna. Po zaključku razstave se umetnik poda na nadaljevanje svojih slikarskih študij v inozemstvo.

Pianist Aleksander Borovski priredi, kakor že javljeno, v petek, dne 3. oktobra svoj pianistični koncert. Igra Bechovo fugo, Angleško suito in Dve predigi za koral ter Schumannove Simfonične etude. V II. delu je na sporedu več ruskih skladb ter «Promenada» francoskega skladatelja Poulenca. V tej kompoziciji ima sledeče slike: promenada peš, v avtu, na konju, v žolnu, na zrakovlopu, v avtobusu, vozu, na železnici in na kolesu.

Bernard Shaw obišče Prago. Angleški komediograf Bernard Shaw obišče na svojem potovanju v Rusijo tudi Prago, kjer se bodo ob tej priložnosti igrala nekatera njegova dela.

Juha iz „Juhana“-a vsebuje vse urline, kar jih mora dobra mesna juha vsebovati.

Domače vesti

Damski klobuki
moderni, najlepši, se dobijo v krasni izbiri.
Cena nizka!
Stuhly - Maške, Židovska ulica

Specialist za ženske bolezni in porodništvo
dr. BENJAMIN IPAVIC
v Mariboru
ne ordinira
do 3. novembra 1924.

poslojpa z vsemi pridelki in ves inventar s poljedelskimi stroji vred. Zgorelo so tudi trije prešči in vsa perutina. Služkinja, ki je bila ob izbruhu požara sama doma (vsi ostali so pri sosedovih ličkali koruzo), se je tako prestrašila, da jo je popadel srčni krč. S sodelovanjem gasilnih društev in vsega prebivalstva se je posrežilo rešiti vsaj stanovanjsko poslopje in živino. Škoda znaša nad 500.000 dinarjev, zavarovalnica pa je malenkostna.

* **Samoraz na železnici.** Včeraj dopoldne se je med postajama Kresnice-Litija vrgel pod tovorni vlak neki mladenič, pohabljen na obeh nogah. Samomorilni kandidat je baje neki Lovro Krmelj iz Ljubljane. Po neverjetnem naključju so koleza lokomotive vrgla kandidata smrti precej daleč od tira in mu povzročila le malenkostne poškodbe na glavi in hrbtu, vsled katerih se je pri silnem sunku lokomotive onesvestil. V bližini se nahajajoč kmetije so ponesrečenec takoj pripelili na pomoč in ga odnesli na kolodvor. Vzrok poskusa samomora so baje nevdružne razmere in nesrečna ljubezen.

* **Zanimivosti o aretaciji Cizija v Brežicah.** Kakor smo že poročali, so pred kratkim aretirali pri kolodvoru v Brežicah nekoga Cizija. Aretiranec je sedaj izpovedal svojo skrivnost, zakaj je prišel v Brežice. V ljubljanskih zaporiščih se je seznanil z nekim Cilenskom in ta mu je povedal, da je zmaknil na koncertu v Krškem nekemu akademiku prav imenitne 200 let stare gosli, vredne 20 tisoč dinarjev. Povedal je tudi, kje se gosli nahajajo in tako se je Cizij podal na pot, da dobi veliko vrednost v svoje roke. Načrt pa se mu ni posrečil in to najbrže po nerodnosti, ker mu je pri iskanju lepih gosli padla lepa urica in mastna denarnica živinskega kupca Stritofa v žep. Konec epizode je sedaj ta, da pošivajo gosli v Brežicah, kjer čakajo na lastnika, ki bo nanje gotovo drugače sviral, kakor je nameraval Cizij.

* **Otok ustrleli otroka.** V Slovenjgradu se je pripetil te dni nesrečen slučaj, ki je zahteval človeško žrtve. Enajstletni delavec sin Ferdo Novak se je igral s staro lovsko puško, ki je bila nabasana, česar pa dečko ni vedel. V večji se je nahajal njegov desetletni tovariš Josip Breznik. Novak je puško iz porednosti sprožil in svinčena zrna so Breznika zadela v trebuh. Deček je kmalu nato umrl.

* **Smrtna nesreča.** Na Zaplazu pri Čatežu na Dolenjskem doživljajo nov zvonik. V soboto dopoldne je vrgel nek delavec z odra približno 1 m dolg tramček, ki je zadel spodaj stoječega delavca J. Mlakarja tako nesrečno v glavo, da je obležal na mestu mrtev.

* **Zeparji v Črnomlju.** Ob priliki živinskega sejma v Črnomlju, ki se je vršil pred nekaj dnevi, je neki žepar izmaknil iz žepa jopce Frančiškij Novotny iz Črnomlja usnjato denarnico s par sto dinarji.

* **Pred Črno maško v Zagrebu** je v nedeljo zvečer nepoznan človek sunil delavca Muharema Jakopovića z nožem v prsi in ga smrtonesvarno ranil. Napadalec je pobegnil tako naglo, da mu brat ranjenca, ki je ravno stopil iz gostilne pri Črni maški, ni mogel slediti. Slučaj, ki izpričuje veliko nedeljsko podivjanost, še ni pojasnjen, ima pa svoj vzrok v alkoholu.

Iz Ljubljane
u— **Vožnja s težkimi avtomobili v Ljubljani.** Z razglasom velikega župana ljubljanske oblasti se prepoveduje vožnja s težkimi avtomobili, ki imajo železna platišča, na vseh državnih cestah v mestnem pomeriju ljubljanskem. Razglas stopi v veljavo dne 11. oktobra.

u— **Stare lončene vodovodne cevi** so našli pri prelaganju kabla pred Škofijo. Cevi ležijo v globini 70 centimetrov pod terehom, dolge so po 35 cm in zložene ena v drugo. Stiki niso zategi. Očividno so to ostanki zelo starega vodovoda, ki je dovajal vodo iz smeri Streliške ulice proti Mestnemu trgu. Notranji premer cevi meri dobrih 5 cm. Gre očividno za eno najstarejših ljubljanskih vodovodnih napeljav, najbolj verjetno še iz srednjega veka.

u— **Podružnica Uduženja vojnih invalidov** opozarja invalide in vojne vdove, da se takoj odda trafika v Kolodvorski ulici 18. Trafika ima precej dohodkov. Za prevzem te trafike se rabi okoli 7000 Din kapitala. Lokal je event. na razpolago. Reflektanti se naj zglase takoj pri podružnici uduženja vojnih invalidov v šentpeterski vojašnici med uradnimi urami od 9. do 12. — Odbor.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje do ponedeljka so bili prijavljeni policijski sledeči slučajji: 3 tatvine, 5 prestopkov kaljenja nočnega miru, 15 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 popad od psa, 1 prekoračenje policijske ure, 1 nezgoda, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 1 prestopk javnega nasilstva in 1 pretep. Aretaciji sta se izvršili dve in sicer: 1 radi vlačugantia in 1 radi pobege od doma.

gobjeno svojo mezdo in jo je tudi sprejel. Zasluzeni znesek bo g. profesor nedvomno moral plačati ubogemu uradniku in bo s tem pač moral pokazati, da je lepo, če človek pozna nauke Gospodove, da pa ni lepo, če teh naukov ne izpolnjuje.

* **Lovski blagor.** Inženjer Rus z Bleda je predvčeršnjim z eno kroglo ustrelil dva gamsa — eden je bil pet-, drugi sedemletni samec.
* Na lovu obstrelen. Minulo nedeljo so imeli o Nimnem pri Rog. Slatini kmečki lov, pri katerem bi se zgodila skoro smrtna nesreča. Lovce Leopold Prah iz Nozbiš je iz doslej nepoznanega vzroka med lovom naenkrat ustrelil proti 24 letnemu Francu Zobecu iz Nimnega ter mu obstrelil levo roko, ena šibra pa je s tem obšla v prsih tika nad srcem. Zobec pravi, da ga je Prah celo gledal, ko je izstrelil, vendar med njima ni bilo nobenega sovraštva. Ranjenega Zobeca, ki je po naključju usel težji poškodbi, je obvezal zdravnik dr. Brabec iz Rogateca ter ga nato izročil domači oskrbi, ker je izven nevarnosti.

* **Sprememba voznega reda Grobelno-Rogatec.** Ob koncu letne sezone v Rogatecu Slatini, ki konča 30. septembra, stopi v veljavo zopet stari voznj red. Radi tega odpadejo s 1. oktobrom sledeči vlaki: št. 6833 (odhod iz Rogateca 8.20) in št. 6837 (odhod iz Rogateca 18.02) ter št. 6838 (odhod iz Grobelna 22.30) in št. 6834 (odhod iz Grobelna 11.20). Ob sredo in sobotah pa bosta še vozila vlaka 6837 (odhod iz Rogateca 18.02) in št. 6838 (odhod iz Grobelna 22.30), ki bodeata osebno dobrodošla gostom zimске sezone, ki prične v drž. zdravilišču Rogaski Slatini 1. oktobra. Ostali vlaki pa vozijo po istem redu kakor dosedaj.

* **Poučno potovanje beograjskega učiteljskega.** 27. t. m. je odpotovala skupina beograjskega učiteljskega, pod vodstvom g. Mihajla Stanojevića, referenta ministristva prosvete, v Banat. Potujejo v Veliki Bečkerek in v Veliko Kikindo ter v vse večje kraje spodnjega Banata, med temi v Pančevo, Vršac, Belo Cerkev itd. Na tem potovanju se hočejo seznaniti s šolskimi razmerami v teh krajih in imeti tankaj propagandna predavanja.

* **Koncerti z radiopostaje Rakovica.** — Poženki s 1. oktobrom bo radiopostaja Rakovica pri Beogradu dajala koncerte trikrat na teden, ki bodo trajali po eno uro. V svrhu pokrilitja stroškov za te koncerte se bo od abonentov pobirala letna naročnina v znesku 150 dinarjev. Sedaj ima postaja sto abonentov: v Zagrebu 50, v Beogradu 26, v Novem Sadu 13, v Ljubljani 6 in v Splitu tudi 6.

* **Kongres za odpravo potnih listov.** V Milanu se je prošlo soboto otvoril mednarodni kongres, ki razpravlja o vprašanju odprave potnih listov in raznih formalnosti, ki ovirajo promet med posameznimi državami.

* **Zdravnik brez diplome.** Uprava državne bolnice v Beogradu je bila nedavno po anonimnem dopisu obveščena, da se vrše v bolnici razne nepravilnosti. Preiskava, ki se je takoj uveljavila, je dokazala, da so bili podatki v anonimnem pismu povsem točni. V stanovanju bolničarja Aleksandra Ristića je našla policija skoraj celo skladišče zdravil, ki jih je Ristić nakradel v bolnici. Ristić je svojo krivdo priznal. Povedal je, da je kot dolgoleten bolničar videl, kako se zdravijo kožne bolezni. Hotel je svoje znanje izkoristiti ter je začel zdraviti bolnike izven bolnice po nižji ceni. Uspešno mu je, da je uredil v svojem stanovanju celo privatno ambulanco. Njegovi pacienti so bili dijaki, delavci in problematične ženske. Potrebna zdravila je Ristić kradel v bolnici in jih prodajal bolnikom. Da se je njegova ambulanca dobro rentirala, je razvidno iz dejstva, da si je v zadnjih dveh letih zgradil lepo vilo, ki je vredna nad 300 tisoč dinarjev.

* **Popravek.** V našem uredništvu se je danes zglasil g. F. Potočnik, imajočli krojne šole v Ljubljani in uinih tečajev v Vojvodini, nam predložil uradne listine ter s tem dokazal, da naša notica o njegovem pobegu ne odgovarja resnici. Mi smo notico posneli po nekem drugem časopisu in smo sedaj uvideli, da se je imenovanemu gospodu storila krivica, kar s tem lojalno popravljamo, ker ne maramo nikomur škodovati. Istotako ne odgovarja resnici, da je g. Potočnik razdelil učne diplome po 4 urem učenju, ampak je resnica, kakor posnemamo po «Werbauser Zeitung» z dne 27. septembra 1924, št. 89, isto razdelil med svoje učence po končanem 5 tedenskem kurzu vprčo načelnika vojvodinskih korporacij. V zahvalo za njegov trud mu je vojvodinska korporacija pod vodstvom svojega načelnika g. Andreja Lotza izročila zahvalno pismo ter mu priredila poslovilni banket.

* **Velika rodbinska nesreča.** V vasi Češnice pri Krškem je te dni umrl zadnji sin posestnika Horžena. Od sedmih otrok je ostala pri življenju samo še hčerka Marija. Ta je v preveliki ljubezni do zadnjega od šestih bratov objemala mrtvega za škraltice umrlega brata in si pri tem tudi sama nakopala zavratno bolezen. Posledica je bila, da je šest dni po bratovi smrti tudi ona v krški bolnici izdihnila svojo dušo. Ta velika rodbinska nesreča je v celi dolini vzbudila obilo sočutja.

* **Velik požar.** V Obrežju pri Središču je prošli petek ponoči v gospodarskem poslopju posestnika Ivana Salamunja, na doslej nepojasnjen način izbruhnil požar, ki je popolnem uničil vsa gospodarska

u— **Požar na kolodvoru.** Včeraj okoli četrta na 8. je nastal v železniški stanovanjski hiši na Dovozi cesti tik za kurilnico na glavnem kolodvoru nenadoma velik ogenj. Požar je nastal pod streho in je bila nevarnost, da pride ogenj na železniške objekte. Vnelo se je po neprevidnosti kakega hišnega prebivalca ali pa po iskri skozi dimnik v podstrešju nakopičeno seno in je ogenj v trenutku objel leseno ogrodje, ki je zgorelo popolnoma ter prešel že tudi na zidovje proti stanovanjem. Železniški delavci so pričeli takoj z gasenjem in spravljajem pohištva ogroženih strank. Kmalu je prispela na lice mesta prostovoljna požarna bramba, ki je tekem dobre pol ure požar udušila. Skupna škoda se ceni na 80.000. Gašenje požara je bilo vsled slabega funkcioniranja hidranta na kolodvoru otežkočeno in so morali napeljati cevi z Dunajske ceste.

u— **Izgubila je državna uradnica v nedeljo popoldne ročno torbico na potu od Drenovega griča do Ljubljane usnjato ročno torbico z manjšo vsoto denarja in ključji.** Najditelj naj vrne vsaj ključje na upravo «Jutra».

u— **Zasačen pri vjolu Mladi nepridiprav.** komaj 16-letni Josip Kastelic iz Vodmata, se je splazil v nedeljo popoldne v kurilnico na gorenskem kolodvoru, da pokrade razno železo. Ravno, ko je hotel vlomiti vrata v skladišče, je slučajno vstopil železniški ključavničar Ivan Bizovičar, ki je vlomilca zgrabil in ga predal stražniku. Pri Kastelicu so našli več vlomilskega orodja.

u— **Male tatvine.** Medicincu D. S. je bil v nedeljo okrog 1. jutraj ukraden v neki kavarni 600 Din vreden dežni plašč. — Alojziju Brečelniku je nekdo z dvorišča na Celovski cesti 25 odpeljal 1900 Din vredno kolo znamke «Waffenrad». — Istotako je neznan storilec odpeljal z dvorišča neke hiše na Mirju ročni voziček, vreden 100 Din.

u— **Christofov učni zavod** otvori jutri ob 8. uri zjutraj dnevne, ob 7. zvečer pa večerne tečaje.

u— **Zensko telesno vzgojevalno društvo «Atena»** otvori svoj ortopedični zavod s 1. oktobrom 1924. Vpisovanje se vrši dne 29. in 30. septembra, vsakokrat dopoldne od 9. do 11. ure v telovadnici «Mladike», Subičeva ulica 9. Informacije daje voditeljica ortopedije istotam. 2110

u— **Mestna Orjuna Sv. Peter Vodmat** pozivlje vse svoje člane in članice na plenarni sestanek, ki se vrši v tork dne 30. septembra ob 8. uri zvečer v društvenem lokalu, Bohoričeva ulica 9. Ker je sestanek velikega pomena, je udeležba za vse članstvo strogo obvezna, tudi za vse one člane, ki spadajo pod šentpeterski in vodmatski okraj, ki se po dosedaj niso prijavi radi pristopa. — Odbor. 2109

u— **Esperantski klub v Ljubljani** prične pričetkom oktobra t. l. z učenjem mednarodnega pomožnega jezika Esperantov. Podučevalo se bo v večernih urah in sicer v dveh tečajih: pričetniški in konverzacijski. Vsak tečaj traja 4 mesece ter znaša učnina 10 Din mesečno, za dijake le 5 Din. Prijave sprejema Esperantski klub v Ljubljani, Kolodvorska ulica 33 dneвно od 5. do 6. popoldne ter dne 7. oktobra od 7. ure zvečer dalje v šentjakovski šoli, kjer se prične tečaj.

Polna zaloga
najnovjših oblačil jamči, da si nabavite le najboljše suknjo, površnik, raglan in in obleko po najnižji ceni pri tvrdki **FRAN LUKIČ, Pred škofijo 19.**

Iz Maribora

u— **Redka slavnost.** Jutri dne 1. oktobra praznuje železniški nadzornik gosp. Anton Petek 40-letnico svojega službovanja pri železnici. Uduženje jugoslovenskih narodnih železničarjev mu priredi ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma družabni večer. Vsi prijatelji in znanci dobrodošli!

u— **Rekurz proti mariborskim občinskim volitvam** je vložila mariborska socialistična stranka.

u— **Otvoritev čeških tečajev v Mariboru.** Lansko leto je bila otvorena za otroke čeških staršev češka šola, ki jo vzdržuje češkoslovaška vlada. Imela je lep uspeh. Letos sta otvorena dva oddelka. V prvega se je vpisalo 19 učencev, vpisovanje v drugi razred pa še ni končano. V nedeljo ob desetih dopoldne se je šola slovesno otvorila ob navzočnosti staršev in učencev. Pouk v češkem tečaju je letos prevzela gđ. Svetova, ki poučuje češki naraščaj tudi v Varaždinu. Redni pouk bo vsak ponedeljek in tork od 3. do 6. popoldne v šolskih prostorih Cankarjeva ulica.

u— **Dijaška kuhinja v Mariboru** je imela pred nekaterimi dnevi svoj redni občni zbor. Kako potrebno je to društvo je razvidno iz tajnikovega poročila, da je kuhinja v preteklem šolskem letu po-

delila revnim srednjeolcem vsak dan s početka 60 do 65 obedov, proti koncu šolskega leta pa 75 do 77 obedov. Darih je prejela kuhinja 77.876 Din, izdala pa je 79.865 Din. Odbor je ostal v bistvu stari. Ker se je letos prijaviilo 85 dijakov, je dijaška kuhinja še bolj potrebna podpore.

u— **Tragična smrt vlomilca.** V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v stanovanje slaščičarja Rudolfa Bihtana v Kacijanerjevi ulici. Vlomilec je odpramir in odnesel gospodarju 5000 Din, tam stanujočemu dijaku pa 50 Din ter brez sledu izginil. Ker so ljudje videli postopati nekoga mladeniča, je policija po popisu izsledila kot storilca 23-letnega Henrika Schreia, rojenega v Gradcu, ki je bil že štirikrat kaznovan radi tatvine in enkrat radi goljufije. Bil je aretiran. Ko ga je stražnik hotel oddati v policijski zapor, mu je pobegnil najprej v neko hišo in nato pod dravski most, od tam pa na streho Hergove tovarne. Ko je Schrei hotel na sosednjo streho, mu je spodrsnilo, da je padel ter se ujel za žico električnega daljnovođa. Tok ga je ubil, tako da je obvisel mrtev na daljnovođu ter so ga sneli šele s pomočjo požarne brambe.

Iz Celja
u— **Trgovska nadaljevalna šola.** Vpisovanje v to šolo se vrši v ponedeljek 29. in v tork 30. septembra, vsakokrat od 18. do 20. ure. Vpisnina znaša 25 Din. Vpisati se je vsem vajencem in vajenkam trgovin Celja in bližnje okolice. Pouk se bo pričel v tork dne 7. oktobra. Vajencem in vajenkam, ki imajo ponavljajne izpite, se je zglasiti v četrtek dne 2. oktobra ob tričetrt na 17. uro in jim je prinesiti s seboj potrebščine za pismeno nalogo.

u— **Kolo jugoslov. sester v Celju** pošlje početkom oktobra v Amerikanski dom v Selcih zopet deset otrok, predvsem vojne sirote in otroke invalidov, nadalje pa tudi ubožne in bolehne otroke sploh.

u— **Nočno lekarniško službo** ima ta teden v Celju lekarna «Pri križu» na Cankarjevi cesti.

u— **Vlom ponoči.** V tork dne 23. t. m. okoli 11. ure ponoči je zasačil fotograf g. Avgust Černe na Vrazovem trgu v svojem ateljeju pri tatvini nekoga neznanca, ki je urno pobegnil in odnesel s seboj par rujavih čevljev. Posrečilo se mu je, preplezati zid in uiti roki pravice.

Iz Primorja
u— **Konec počitniške akcije v Julijski Krajini.** Približno pred dvema mesecema je poslalo «Zensko dobrodelno uduženje» v Trstu več sto otrok na deželo, da se odpočijejo. Deco so vzeli v oskrbo ljudje različnih stanov, ki jim je od tega da se naša materiščina ne zaduži v plevelu italijanskega šolstva. Ta teden se otroci vračajo ter bodo do petka že vsi v Trstu, kjer bodo začeli zopet pohaleti slovensko šolo.

u— **Glasbeno-dramatični večer pri Sv. Jakobu v Trstu.** Prihodnjo nedeljo 5. oktobra se bo vršil na odru šentjakobske «Čitalnice» v Trstu glasbeno-dramatični večer, na katerem bodo sodelovali gojenci «Glasbene Matice», člani mladinskega društva «Prosveta», člani «Dramatičnega društva» ter udje «Čitalnice» pri Sv. Jakobu. Prireditve bo obsegala pevске točke, recitacije ter dve gledališki igri: «Masko satana» in odlomek iz dramatisiranega Cankarjevega «Hlapca Jernejca», v katerem nastopita bivši igralce tržaškega gledališča g. Marij Sila in znani tržaški prosvetni delavec Albert Širok.

u— **Vremenska katastrofa v baški dolini.** V nedeljski številki «Jutra» smo že poročali o hudi vremenski katastrofi, ki je prošli teden zadela baško dolino. Dodatno k temu se poroča, da je neurje divjalo najhuše v četrtek zjutraj med 9. in 11. uro. V Podbrdu je hudournik porušil eno hišo in en hlev ter odnesel seboj celo prešičjo rodbino. Mlade puiske so potegnili še žive iz vode v Baži pri Sv. Luciji. V bližini Podbrda je ogrožal hudournik železniški most, okolu katerega se je nakopičila vsa sila izruvanih dreves. Voda je poplavlila tri železniške hiše, od katerih je bila ena v veliki nevarnosti, da jo hudournik odnese. Hudournik je odnašal s seboj kar cele njeve in travnike. Materijalna škoda njeurja je ogromna.

u— **Učiteljsko društvo za goriški okraj** je zborovalo v Gorici dne 2. oktobra v Trgovskem domu. Med drugim bo obravnavalo tudi vprašanje šolske reforme.

Ali ste že poslali na ročnino za „Jutro“?

Vremensko poročilo
Ljubljana, 23. septembra 1924

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	767.1	11.3	brezvetra	pol. obl.	2.3
Ljubljana	14.	767.3	17.6	sev. vzh.	več. jasno	—
Ljubljana	21.	767.7	10.4	sever	jasno	—
Zagreb	7.	766.4	11.0	—	več. jasno	7.0
Beograd	7.	764.2	11.0	jugo zapad	—	3.0
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Trga	7.	770.3	8.0	brez vetra	bre vetra	4.0
Laosnost	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nest. temper. nizka
Solnce vzbaja ob 5.54 sata s ob 18.46
Vremensko napoved za tork: Večinoma jasno in hladno.

Iz življenja in sveta

Nov glad v Rusiji

Sovjetski komisariat za finance v Moskvi je objavil uradni pregled o prebivalstvu Rusije pod glavnim uredništvom znanega ruskega (sovjetskega) ekonomista Prokopoviča. SSSR je imela prebivalstva koncem leta 1922. še 126 milijonov 300.000. leta 1920. še 131 milijonov 600.000, a leta 1914. je na sedanjem ruskem ozemlju živelo še 135 milijonov 600.000 prebivalcev. Ta strašna depopulacija (10 milijonov ljudi v 10 letih manj!) je rezultat ne samo svetovne vojne in nje sledeče revolucije ter izredno krvave »partizanske« (ruske državljanske vojne), marveč v zelo veliki meri je to posledica strašnega glada. Samo veliki glad leta 1921. je pobral v Rusiji nič manj ko 5.200.000 življenj in to po sovjetski statistiki! Za leto pa, eva, se zopet pričakuje ogromen glad, ki naj bi nastal šele sedaj, na jesen, ko se izkazuje, da je ruska žetev izpadla vprav katastrofalno. Čeprav primanjkljaj ne zadeva tako ogromnega teritorija, kakor prejšnji pot. Leta 1921. je glad strahoval teritorij s prebivalstvom 24 do 25 milijonov ljudi, sedaj pa bo prizadetih »samo« 15 do največ 17 milijonov. Ta ruski »samo« je nečuden. Saj je to število prebivalstva Jugoslavije in skoraj za polovico prebivalstva Francije.

Preseljevanje narodov

Tekom zadnjih dveh let se je iz Turčije na Grško preselilo nad dva in pol milijona duš (Grkov). To je posledica Lausanske mirovne in »menjalne« pogodbe. Treba si je predstavljati, kaj ta številka pomeni. Evakuacijski in internacijski furor avstrijskega je spravil približno 40.000 Primorcev, slovenskih in italijanskih, bodisi v taborišča bodisi k privatni preselitvi, in kako so to občutili oni sami in mi vsi! Vseh Slovencev je poldrugi milijon. Tu pa je tekoma poldrugega leta pol tretji milijon prebivalstva zapustil Malo Azijo in evropske Trakije ter prišel na Grško, bodisi na kopno, bodisi na otoke. Samo predstavljajte si takšen nenaden kompakten odtok, takšno selitveno strujo celega naroda! Organizatornih, industrijskih in političnih posledic takšnega dogodka tu ne moremo obravnavati. Misli si moramo grozno trpljenje poedinca, žena, dece, moralni in gospodarski razstroj in razkroj... Omčniti treba še, da je v nasprotni smeri odpotovalo okrog 350.000 Turkov, in da danes še okrog 150.000 Armencev »visi v zraku« brez domovine. Evo, tu lahko študiramo usodo človeškega gibanja, ne salonsko hiperestetično usodo, marveč elementarno, strašno. To je del modernega preseljevanja narodov. Ta proces, ki se odigrava pred našimi očmi, je uprav ogromen in zgodovinsko nič manj važen, kakor ona preseljevanja, o katerih so nas učili v šolah.

Od zgodnje jeseni lanskega leta se je selila čez Egejsko morje ta množica. Z Lausanskim pogodbo je Evropa opustila del prastarega svojega azijskega kolonijskega ozemlja. Grška in Turčija sta se v tej pogodbi zmenili, da zamenjata prebivalstvo. Azijski Grki se presele v Grčijo, Turki iz istočne Evrope pa v Azijo. Izprva so se Grki selili v smeri na Iztok, še v predzgodovinski dobi, ko so nastale pesmi Homerjeve in so se vršile borbe okrog povestne Troje. Pozneje so se Grki žilavo naselili ob obali. Pod Aleksandrom Velikim so Grki zavojevali vso Malo Azijo. Politično je Helenizem pod Diadohi in pozneje propadel, toda obogatil je vso dobo do današnje. Na starih temeljih se je iztočni Rim — Carigrad držal še tisoč let, in tudi ko so si muslimanski Osmanji podvržli severno Afriko, vso Malo Azijo, južno Rusijo, ves Balkan in Podonavje do Pešte, je grški živel vzdržal prav tako, kakor je vzdržal srbski, bolgarski in rumunski. Sicer se je z mešanjem krvi in ob izpremenljajih se socialnih prilikah izpremenila grška psiha, toda vkljub vsemu so žilavo vztrajali ob svojem in so izrazito vplivali na svoje politične gospodarje do danes. Sedaj se likvidira tritisočletno stanje.

Grki zapuščajo Malo Azijo kot enota in celota in pljuska jo v ogromnem valu v pradomovino, Turki pa istotako kot blok odhajajo iz Evrope v staro domovino, iz katere so pred 700 leti zavojevali evropski jugozitok. Odslej bo med Azijo in Evropo zopet šumeče morje, ki bo ločilo dva naroda in dva sveta, kakor nekoč v dobi Agamemnona, Ahila, Hektorja in Priama. Tri tisočletja naj se izbršejo! To dogajanje je gotovo pomembno, je del evropske zgodovine. Te zgodovine se bodo nekoč učili naši pravniki, in ob njej bodo občutili grozo, ki je naša toposst danes še ne občuti. Ne zavedamo se, kolika je naša doba.

V svoji lastni zgodovini imamo Jugoslovenci nekoliko, čeprav po številu manjših analogij. Tako vemo, da je del sedanjih Slovencev nemškega rodu, potomci desetstisočev priseljencev, katere so bamberški škofje in drugi mogli enostavno »preseliti«. Istega pokolenja so kolonisti v Sremu in Vojvodini. Tudi na Ameriko bo kdo pokazal. Toda ta selilni proces je bil počasen, razdeljen na decenije in stoletja. Le Srbi imajo poleg enakih seljenj tudi dvoje večjih, med njimi veliko selitev pod patrijarhom Carnojevičem v Vojvodino. Letos je bil jubilej te selitve v Peči, ko se je vzpostavila stara patrijarhija.

Sedanje odseljevanje Turkov je pomembno tudi za nas. Oni, ki so ostali v Jugoslaviji, izgube teritorialno skupnost, izpadejo iz muslimanske enote, ne tvorijo več posebnega socialnega telesa, marveč diasporo. Po rasi so itak naši. Tekom razvoja se bodo asimilirali in edini ostanek zgodovine bo verizpoved. Svršetek te panoge preseljevanja tudi pri nas.

Pred poletom Zeppelina čez ocean

Prošli teden med sredo in četrtkom je zračna ladja »Z III« srečno prestala svoj zadnji poskusni polet pred odhodom v Ameriko. Vožnja se je popolnoma obnesla. Pričakovati je torej, da odrine balon preko oceana že v najkrajših dneh. To se tudi mora zgoditi, kajti čas za tako vožnjo se že odmika. Med viharje nad oceanom pa se nikakor ne kaže podajati. Pri zadnjem poskusnem poletu je bil »Z III« v zraku nepretrgoma celih 33 ur in 30 minut. Preletel je celo Nemčijo, Baltičsko morje, Švedsko ter se preko Finske in Danske vrnil na svoje izhodišče v Friedrichshafen. Ves ta čas je bil v kontaktu z radio-postajami, ter je venomer poročal, da so vsi deli balona, zlasti pa stroji, v najlepšem redu. Polet se je vršil brez ovire in balon je plul s hitrostjo 180 km na uro. Pripomniti pa moramo, da je bilo ozračje ves čas vožnje čisto mirno in da ni pihala niti najmanjša sapica.

Vožnja »Z III« na tem poletu je znašala približno tretjino dolžine celokupne proge, katero mora balon prevoziti med Evropo in Ameriko. Ker so se vsi aparati dozdaj izkazali za zanesljive, upa voditelj balona, da bo tudi odločilna vožnja izpadla povoljno.

Najzanimivejše poglavje pri poletu »Z III« čez ocean tvori vprašanje ravnotežja balona. Zračna ladja ima pet motorjev. Vsak od njih porabi na uro 80 kg goriva, vseh pet motorjev potrebuje torej na uro 400 kg bencina in olja. Pri najrnejšem letu se ta količina lahko skrči na 300 kg. Toda s tolikimi gorilnimi sredstvi ni mogoče računati, ker v zraku niso izključena presenečenja. Trajanje poleta iz Evrope v Ameriko, je preračunano na 80 ur časa, in to bi zahtevalo, da se obremeni balon

Nova pošiljatev
slovitih nepremožljivih dežnih plaščev dospela.
Kdor ga nima, naj si ga ob tej priliki nabavi.
Drago Schwab, Ljubljana.

s 25.000 kg gorilnih sredstev, katere potrebuje za pogon.

Prvi Zeppelin so se dvigali v zrak na ta način, da so se stopnjema razbremenjevali. Kadar pa so se hoteli spustiti nižje ter so leteli nizko nad vodo, so napolnjevali posebne oddelke z vodo, katero so črpali s posebnimi sesalkami. Tako so pridobivali na težji, ki jih je vlekla zopet navzdol. Pri »Z III« je ta procedura izključena. Balon ne bo imel časa na prebitek ter bo moral paziti na to, da opravi svojo stvar čimprej mogoče. Zato pa so na njem druge naprave, ki ga bodo pomagale pravilno voditi.

Zelo pereče vprašanje »Z III« tvori tudi moment pristajanja v Ameriki. Američani so v ta namen zgradili močan drog iz lesa in železa. Drug je sličen jaboru ter je 50 metrov visok. Znano je, da je vprašanje pristajanja balonov eno najtežjih vprašanj vodilnega zrakoplovstva. Čestokrat so potekle vožnje z baloni sreč

Spominu čeških mučnikov v Kragujevcu

Na poletje prejšnjega leta 1918. so se povsod med avstrijskimi vojniki slovanke narodnosti pojavljala znamenja, ki so pričala, da je navrhita na pohodu. Nihče ni vedel kako in kaj se pripravljajo, da vsi, ki so imeli odprte oči, so videli, da so napolnili za avstrijsko vojsko obupni časi. Istočasno je priklopela do vrhunca tudi beda v vojaških garnizijah. V zaledju je vladal obup, etape so že bile izčrpane.

V okupirani Srbiji so se takrat godile čudne reči. Beda prebivalstva, kateremu so vojaške oblasti ugrabile vse, je bila nepopisna. Srbi so kazali vedno večji odpor proti okupatorjem. Šepetalo se je o vojaških uporih, toda nihče ni mogel doznati podrobnosti. Edino, kar se je razvedelo, je bila suha vest, da se je neki polk v Kragujevcu upel in da so bili postreljeni številni vojniki. Šele pozneje je javnost izvedela za tragedijo.

V Kragujevcu je tedaj bil nastanjen češkoslovaški pešak št. 71. Vojakom so je godilo slabo. Morali so stradati in tudi občešeni so bili pravi poziganski. V garniziji je vladalo splošno nezgodovjstvo z razmerami in prepadi, ki je bil v avstro-ogrski armadi med vojniki in častniki vedno globok, je postal sedaj očiten. Z južne solunske fronte pa so prihajala poročila o stalnem napredovanju srbske vojske in uverenje »Avstrija propada« je navdajalo narodno zavedne vojske z novo odprano silo. V 71. polku so bili nemškonalionalni oficirji, ogromna večina vojaštva pa zavedni Čehi. Konflikt je postal od dne do dne ostrejši.

Dne 1. junija 1918. je zbral narednik Viktor Kolibik tovariše okoli sebe ter jim je predložil položaj v kritični luči. Kakor en mož je bila na njegovi strani cela garnizija. Vojaki so bili izstradani in siti sikan in preganjanja. Dovolj je bilo teptanja najprimitivnejših slovanških pravic, katere so Avstrijci in Madžari gazili s tako naslodo. Sklenili so se polastiti oficirjev. Pod poveljstvom narednika Kolibika se je vojaštvo 71. polka že polastilo vojašnice 19. polka, od koder je krenilo v strjenih vrstah proti hotelu »Takovo«, kamor so se zatekli oficirji. Vnela se je kmalu bitka. Oficirji so bili dobro pripravljeni in so ljuto branili. Sipe oficirskega doma so zvenketale in se drobile na drobne koščke, kroglo so lile v hotel in kmalu se je pokazalo, da oficirjem ne preostane nič drugega udati se ali pa poginiti. V kritičnem momentu pa se je rezervni dragonski polkovnik Maks Richerd neopaženo izkradel iz hotela ter odhitel v svoje poveljstvo, kjer je alarmiral dragonce ter z njimi naskočil upornike od zadaj.

Nastala je še strašnejša bitka, ki se je razširila tudi na sosednje ulice. Vojaki 71. polka so se, da jih napadalci ne obkolejo, razdelili na dve skupini ter so hoteli doseči zvezo s svojimi rojaki, ki so bili razmeščeni v bližnji Grošnici. To pa jim žal ni uspelo. Borbo z dragonci so morali nadaljevati sami in skupina, ki se

no čisto do konca, nezgoda pa se je pripetila pri spuščanju na zemljo. To hočejo sedaj Američani preprečiti z opisanim jaborom, na katerega se bo »Z III« kar kratko obesil. Pasažirji in obojbe bodo izstopili s posebnimi lestvicami in pojdejo na zemljo po stopnjicah.

»Z III« bo najbrže nastopil svojo pot v starih ali petih dneh. Kako se mu bo godilo na poletu, bomo zasledovali in poročali.

× **Tristoletnica čokolade.** Čokolado so leta 1624. prvič pripeljali na Francosko. Eden prvih, ki so jo pili, je bil Ludovik XIV. Takrat je nastal spor, ali naj se čokolada uvrsti med živila, ki se ne smejo jesti ob postnih dneh, toda duhovniško mnenje je bilo čokoladi naklonjeno in tako je ostala čokolada na jedilnem listu tudi v najstrožjem postu.

× **Fabrikacija sladkorja kemičnim putem.** Iz New Yorka poročajo, da se je profesorju kemije na univerzi v Liverpoolu dr. Baylu posrečilo, napraviti sladkor čisto kemičnim putem s pomočjo ultravioletnih žarkov. Vest pa še ni verodostojno potrjena.

Grobišče žrtev so pozneje lepo uredili in novo ogradili in junaki Kolibik in tovariši so dobili spomenik, ki pričča, da po nedolžnem prelita kri kragujevskih upornikov ni tekla zama. V nedolgo se je izvršilo odkritje skromnega spomenika ob prisotnosti posebne delegacije čsl. vlade, vojske, parlamenta in rojakov ustreljenih.

Kragujevčani, ki so iz vsega srca simpatizirali s Čehoslovaki, ko je izbruhnil upor, so z radostjo sprejemali češke goste. Povsod so bili postavljeni slavoloki z napisi: Dobrodošli! Na zdari! Množice ljudstva iz cele Šumadije so od petka dalje prihajale v mesto, da prisostvujejo spominskim svečanostim. Vse hiše so razobesile zastave, vojaki pa so okrasili vojašnice in oficirski dom.

V soboto ob 4. uri popoldne je dospel v Kragujevac poseben vlak s češkimi gosti. Na čelu češke delegacije je bil češkoslovaški poslanik v Beogradu g. Šeba, z njim pa se je pripeljalo tudi več čeških senatorjev in poslancev. Posebno številno pa so bile zastopane rodovine ustreljenih vojakov, med katerimi je cela vrsta preprostih kmetov.

ODKRITJE SPOMENIKA.

Kragujevac, 29. septembra. Odkritje spomenika 44 češkoslovaškim vojakom bivšega c. in kr. 71. polka se je pretvorilo v veličastno manifestacijo češko-jugoslovenske vzajemnosti, katero se je udeležilo na tisoče narodov.

Ob prisotnosti zastopnika prezidenta Masaryka poslanika Šeba in zastopnika kralja generala Milenkovića se je svečanost začela s topovskimi strelji in salvanji. V mestu so zazvonili zvonovi, s tovarni in paromlinov pa so zajecale sirene. Cerkvene obrede posvetitve grobov sta opravila monsignor Hrdy iz Niša in pastor Zoch iz Modre, nakar je godba odsvirala Beethovenovo žalno koračnico. Pretresljivo je bilo ihtenje 14 prisotnih sorodnikov. Spomenik je blagoslovil katorski vladika z asistenco šestih duhovnikov. Ob sviranju državnih himen je pa dia zavesa. Isti hip sta dopluli dve češkoslovaški letali, dospevši iz Novega Sada, ter spustili na grobove ogromen venec. Ko so se zvrstili poedinj slavnosti ni govorniki, je končno povzel besedo poslanik Šeba. V imenu svoje vlade in prezidenta Masaryka je poudaril, da je češkoslovaške vojske v njihovem podvzetju jačala močna vera, da preko njih hovi grobov pride s solunske fronte zmagovalna srbska vojska, da maščuje smrt mučnikov. Poslanikov govor je živno odjeknil v prisotnih širokih množicah ki so se združile v mogočnih vzkljkih: »Slava mučnikom! Slava češkim herojem!« Istotako je vzbudil najgloblji dojem bivši minister Derer, ki je dospel v imenu čsl. parlamentarne zajednice. V blaglasni hrvastični je naglašal, da mučniki njegovega rodu ne ležijo v tuji, temveč bratski zemlji, kar je isto kot domovina. Ob ihtenju sorodnikov, tipičnih Slovkov v trencanski narodni noši, med njimi tudi siloval 80-letni starček, so govorili še dr. Štur kot ožji rojak pokojnih žrtev, legionar Sykora v imenu legionarske občine, akad. Čajak za slovaško omladino iz Bačke, poslanec dr. Radosavljević ter končno ga. Špiljakova v imenu jugoslov. žen. Na vseh 44 grobov so bili položeni vencji, med njimi srebrna palma našega kralja, venec prezidenta Masaryka ter venci obeh vlad in parlamentov. Po svečanosti je defilirala kragujevačka vojaška posadka, vsa lokalna društva in nacionalne organizacije.

Polodne se je v Občinskem domu vršil banket, kjer so nazdravljali medsebojni vzajemnosti gg. poslanik Šeba, general Milenkovića, vojni minister Hadžić, čsl. general Vojsa, skupšč. predsednik Ljuba Jovanovića, čsl. poslanec Furival in senator Nemeč. Popoldne je bil na dvorišču nastop Sokolov in vojske, zvečer pa velik koncert. Danes zjutraj je čsl. delegacija odpotovala v Oplenac, da se pokloni pravi našega pokojnega kralja Petra Osvoboditelja. Svečanosti sta bili odposlani kralju Aleksandru in pr. obojbi Masaryk in pozdravni brzojavki s posodarki obojstranske vzajemnosti iz trde odločnosti za skupno obrambo doseže njih plodov zmage v svetovni vojni.

Na morišču so obležali sledeči uporniki: Narednik Viktor Kolibik, podnarednik Ivan Huguycz, korporala Ivan Fabr in Josip Zsozial, poddesetniki Adam Danis, Pavel Klenjar, Alojz Selinger in Gregor Dvorsky ter prostaki Pavel Sala gá, Andrej Szmrtnik, Martin Riljak, Andrej Brvenik, Andrej Kisa, Anton Mikus, kacs. D. Jeszensky, Josip Csura, Karl Miklusicsak, Alojz Vojar, Petar Platoš, Alfonz Gal, Stefan Radzo, Matjaž Trnjak, Josip Lasso, Pavel Kubića, Vinko Cimbara, Josip Hotiko, Ivan Križan, Josip Gohr, Valentin M. zo, Adam Bičanik, Ivan Kasper, Josip H. v. dik, Martin Kulišek, Martin Čingel, Stefan Školik, Lovrenc Rakovan, Ivan Pittner, Stefan Bed nařik, Stefan Snorak, Ivan Slezak, Andrej Brvenik, Andrej Kisa, Anton Mikus.

Tako se je končala češka buna v Kragujevcu in proroške besede narednika Kolibika so se izpolnile, še predno je razpadlo njegovo truplo v materi zemlji.

Ustreljeni junaki uporniki so bili pokopani na skupnem prostoru in njihovo grobišče je bilo ograjeno. Avstrijci in Madžari so kazali nanj kot na simbol protiaustrijskega in protimadžarskega mišljenja. Ne dolgo. Še ne pet mesecev po ustrelitvi 44 upornikov se je zločin maščeval nad storilci. Zmagovite srbske čete so na solunski fronti osvetile češkoslovaške brate.

Mate Marn:

Sveti zmaj

(Evangelij miru božjega.)
Uvod. — Velicenjena gospodična Rezika! Najbrž se še nekoliko spominjate nekega prelepega ponedeljskega jutra, ko smo se skupaj vozili z Gorenjske proti beli Ljubljani. No, saj veste, v istem kupeju sta bila še Jože in Tonček, Vaša in moja znanca, z njima pa njih boljši polovici, podoljeni jima po zakramentih sv. zakona in sv. pokore. No, zdaj boste pa že vedeli. Toda to, kar mi stiska zdajle pero v roko, to ni ono ponedeljsko jutro, ker sem bil takrat še ves nedeljski in vreme prejšnji večer je bilo zelo vlažno. Teh par besedi mi marveč narekuje globoka hvaležnost do Vas gospodična Rezika, ker mi takrat niste pustili dramati spaneje zakrknjenega grečnika, lenuha in pijanca, temveč ste me v svoji vnemi prisilili, da sem na vsako Vašo ognjevito trditve o potrebi misijonske propagande kihnil — le kje sem še nahod dogla, vraga! — in s tem potrdil in z Vami soglašal, da je živahno delo izprobračanje med pijanskimi rojaki prva svetovna potreba. Hvaležen sem Vam za Vašo apostolsko corečnost: kajti ko sem prišel v Ljubljano, sem se nemudoma vpisal v Junake, v Rdeči in Zeleni križ, in če zveste, gospodična Rezika, še za kak križ, mi ga, prosim, sporočite, pripravite in naročite, takoj mu pristopim. Toda, da boste videli, kako krasne sardove je obrodila Vaša vneta setev na mojih ledinah, in da sem res postal fanatik Vaših idej, in zagovornik junakeškega boja in dela, izvolite, gospodična Rezika, prečitati par vrstic iz božjega evangelija miru. Podajam Vam ga kar ob kratkem, kakor je meni na razpolago.

Prva knjiga: Govori o roparskem vitezu in mirnemu puščavniku. — Stalo je v preteklem času v tretji osebni s slavo in z zlatim klobukom ovenčano mesto Babilon. Oj Babilon! Imelo je mnogo tisoč prebivalcev od zore do mraka in od mraka do dne vse koledarsko leto. Natančno so bile uravnane široke ceste med visokimi hišami in visoke hiše ob cestah, vse križem kakor ogromna pajčevina. Zeleni kostanji so skrbeli za promenade in za maj; kajti red je bil usmerjen točno po civilnem pravu in njegovih pritklinah. In tako so Babilonci redno kot dobri državljani potovali od krsta do groba, ne da bi so bilo komu kaj izrednega pridetilo n. ur. da bi bila

Mate Marn:

ljano, sem se nemudoma vpisal v Junake, v Rdeči in Zeleni križ, in če zveste, gospodična Rezika, še za kak križ, mi ga, prosim, sporočite, pripravite in naročite, takoj mu pristopim. Toda, da boste videli, kako krasne sardove je obrodila Vaša vneta setev na mojih ledinah, in da sem res postal fanatik Vaših idej, in zagovornik junakeškega boja in dela, izvolite, gospodična Rezika, prečitati par vrstic iz božjega evangelija miru. Podajam Vam ga kar ob kratkem, kakor je meni na razpolago.

Prva knjiga: Govori o roparskem vitezu in mirnemu puščavniku. — Stalo je v preteklem času v tretji osebni s slavo in z zlatim klobukom ovenčano mesto Babilon. Oj Babilon! Imelo je mnogo tisoč prebivalcev od zore do mraka in od mraka do dne vse koledarsko leto. Natančno so bile uravnane široke ceste med visokimi hišami in visoke hiše ob cestah, vse križem kakor ogromna pajčevina. Zeleni kostanji so skrbeli za promenade in za maj; kajti red je bil usmerjen točno po civilnem pravu in njegovih pritklinah. In tako so Babilonci redno kot dobri državljani potovali od krsta do groba, ne da bi so bilo komu kaj izrednega pridetilo n. ur. da bi bila

Mate Marn:

koga napadla umetnost ali pa znanost ali pa oboje.
Pa ne vsi. Nekateri so namreč botanizirali in brali motivivec izven mestnega pomenja, kjer ni bilo več varnostnih organov glede cestnega reda in karambolov z ljudmi in drugimi kmečkimi bunkami. Drugi, to so bili sveti ljudje, so se hodili vsako nedeljo vpeti v reko Evfrat.
In se je zgodilo, da noben dan ni bilo vseh nazaj. Vselej je zmanjkalo koga. Zivel je namreč ob reki Evfrat zmaj, živel popolnoma mirno svoje puščavniško življenje in užival samo, kar mu je volja božja poslala Babiloncev v brano, drugih stvari, zlasti pa vina in močnih pijač, ni užival. Po posebni nebeški milosti in po zaslugah svojega držnega in svetega življenja je ukačal ta zmaj že nad tristo let. Tako kakor ta zmaj pa ni bilo mesto Babilon sveto. Pogrezalo se je v grehe in strasti in z zavistjo in jezo so Babilonci gledali neoporečno življenje svetega zmaja, dokler njih sovraštvo ni priklopelo do vrhunca. Kralj Herod je namreč najel razbojnika Jurija, naj zmaja ubije. Obljubil mu je svojo hčer, palatinsko službo in ogromno bogastvo, če mu prinese njegovo glavo. Razbojnik Jurij je res šel v zasedo in

Mate Marn:

zmaja med obedom prebodel in mu odsekal glavo. Tako je sveti zmaj za svoje prepričanje storil mučeniško smrt. Kralj Herod pa je hotel vse to prikriti in je ukazal zgodovino pisati ravno narobe. Vendar nas to ne sme motiti. Sveti zmaj ima svoj spomenik v mestnem grbu in pa na kamnitem mostu. Kako krotka in miroljubna žival je bila to, vidimo že iz tega, da ima na koncu repa sidro, simbol upanja, upanja, da bi se Babilonci vendarle enkrat izpreobrnilo od mesarskega klanja k mirnemu sožitju. Slava njegovemu spominu!
Druga knjiga: Govori o pravovernem dostojanstvu človekove. — Razbojnik Jurij je že davno umrl, ni pa še umrla želja, ubijati, napadati, pretepati, zmerjati in sploh nadlegovati mirne ljudi s tujim jarmom. Tudi svetega zmaja ni več, toda še pa živi prepričanje, da je čim popolnejši mir in pokoj nad vsemi drugimi dobrimi mi in da je ni slabše in hušje stvari ne na tem in ne na onem svetu, nego je nemir duše in razkol srca in nepotreben napor telesa. Vsa jeza, žalost, veselje, strah, skrb in sploh vse strasti, zlasti pa ljubezen in sovraštvo, vse to je podobno uničujočemu potopu in požaru. In telovadba, sport, ples, god-

ba, petje, smeh, kričanje in sploh glasno govorjenje, vse to je velika ovira do pomirjenja in sploh odurna zapreka dostojanstva. Vzor dostojanstvenega življenja je, sedeti pod senčnato zeleno palmo, molče čitati dve suri iz korana — več ni potreba! — pušiti cigareto ali čuk in misliti. Da, preč vsem misliti! Na desni čepi kamela in prežvekuje z elegantno mirnostjo od vokomaj ji namenjeno trnje in osat, na levi pa leži žena in kuha črno kavo. In človek misli, mirno misli, tupatam srkne iz skodelice in vzame datelj in zopet misli. In lepa spokojna noč se skloni nad njega, nad njegovo družino in živino, ne da bi on le z mezinem brez potrebe genil. — O, kako daleč so neverni pristaši Jurjevi od tega pravovernega vzora! Koliko trpi naša uboga mladina n. pr. v Šoli. Kakor prerijska goveda divjajo profesorji in učitelji preko nežnih vrhov otroških sre in pomandraj vse, kar jim je namenjeno in objubljeno v evangeliju miru božjega. S kremenlji slovnice, z noži matematike, z železnimi grabljami prirodopisja trgajo njih mehke živce in z ostrino šestila črta geograf na njih kožo krvave meridijske sledove. Krvoločni bñ krivoverske vzgoje divja po njih pleših. In vse to, da naj

Gospodarstvo

Vinska kriza v Italiji

Vinska kriza v Italiji je eden najtežjih pojavov v gospodarskem življenju na še zapadne sosedce. Merodajni krogi so storili mnogo korakov, da bi to krizo ublažili, toda doslej ni še kakih uspehov. Kriza postaja vedno večja.

Na razne pritožbe prizadetih krogov se je ministrski svet bavil na eni svojih zadnjih sej s to zadevo. Ministrski predsednik Mussolini je podal daljše poročilo o stanju krize in stavljal več predlogov. Vlada je nato sklenila, da se s 15. septembrom ukine izredni davek na vino, ki ga je uvedel Nitti pred šestimi leti in ki ga je bila sedanja vlada znižala od 20. na 15 lir za hektoliter, kar je za splošno proizvajanje in konzum vina v Italiji pomembno olajšavo v znesku kakor pol milijarde. Vlada je na predlog Mussolinija in pristojnih ministrov razen tega sklenila, da se za enkrat ne povišajo razne občinske dajatve.

Da se olajša trgovina z vinom, ki je sedaj obremenjena z alikvotno pristojbino za zameno 1 odst. pri vseh prehodih od direktnega producenta na trgovca, ako vrednost fakturiranega vina znaša nad 2000 lir, je vlada odredila z veljavnostjo od 1. oktobra, da se zniža alikvotna pristojbina za polovico na pol odstotka. Ta alikvota se nanaša tudi na most in na vinski grozdje. Namesto zahtevane pristojbine za zameno na vino, most in vinsko grozdje pri vseh prehodih, se bo pobirala odslej samo enkrat pri kakršnikoli vrednosti, in sicer takrat, ko se odmeri trošarina. Zamene, ki so se izvršile prej ali ki se bodo izvršile po razčlenjenju, brez ozira na njihovo število, bodo popolnoma oproščene plačevanja pristojbine. Seveda ne bo smela biti cena na katero se nanaša pristojbina za zameno, nikoli višja od povprečne uradne cene blaga na dotičnem trgu.

V zvezi s temi odredbami in kot njihovo bistveno dopolnilo je ministrski svet sklenil razne izjemne in dodatke k dekretu od 12. aprila 1917., ki se nanaša na proizvajanje, prodajo in trgovino z vinom. Po teh izjemnih in dodatkih se bo, kakor računa italijanska vlada, doseglo bolj pravilno in sistematično nadzorovanje, zlasti potom finančne stranke, da se prepreči potvarjanje vina. S 1. oktobrom t. l. je prepovedana tudi trgovina z malim vinom v Italiji. Minister za narodno gospodarstvo ima imenovati poseben odbor tehnikov iz vinskih in vinogradniških organizacij, ki naj prouči tudi drugo stran tega vprašanja, tako n. pr. dovoljevanje vinskih kreditov, ugodnosti za industrijo sirupa in izdickov iz grozdja ter sploh zaščitno vinogradništva.

Italijanski ministrski svet je nadalje sklenil, da se podaljšajo do 30. junija 1925. olajšave za prevoz vina in mosta, ki so doslej veljale samo do 30. septembra t. l. S temi olajšavami, tako upa vlada, bodo stroški za produkcijo vina v Italiji zmanjšani za nad 40 milijonov lir.

Tržna poročila

MARIBORSKI TRŽNI DAN.

27. septembra.

Vedel slabega vremena vsa prejšnja noč sejem ni bil posebno dobro obiskan. Prihajali so na trg samo 20 vozov zelenjave, dočim jih je bilo prejšnjo soboto 80. Cene so bile sledeče:

Krompir (bili so samo trije vozovi) po Din 10 mernik (7in pol kg), zelena glava 1.50 do 5, kumare 0.25 do 1.50 za komad, šebula 3 do 6, česenj 4 do 7 za venec, fižol stročji 1 do 2 za kupček, luščen 3 do 5 za kg, solata 0.50 do 1.50, ohrovt 0.75 do 1.75 za komad, kisló zelje in kisló repa 3. — Sadja in posebno jabolk je bilo mnogo na trgu. Cene so bile za kg jabolk 2 do 5, hrušk 4 do 8, grozdja 5 do 15, češpelj 7 do 12 (neki Bosance jih je prodal cel po 6). Pečeni kostanj se

je prvokrat prodal na trgu po Din 7 za kg.

Perutnina. Zjutraj je bilo komaj 200 komadov na trgu in so prodajali po 25 do 70 Din za komad. Ko pa je postalo vreme okoli 9. lepo, so prinesle kmetice iz mariborske okolice mnogo perutnine, tako da jo je bilo nad 500 kosov, nakar so cene padle na 12.50 do 60 Din, race 35 do 40 in gosi 70 do 100. Tudi tri pure so bile na trgu in so se prodajale po 100 Din komad. Golobe so prodajali po 50 dinarjev par, domače zajce pa po 10 do 40 dinarjev.

Meso. Slaninariji so pripeljali 21 voz mesa v mesto in so ga prodajali po 30 do 40 dinarjev, slanino po 35, mast 40, drob pa po 15 Din za kg. Mesarji so imeli topot izredno nizke cene. Govedino so prodajali po 21 do 25, teletino 22.50 do 25 in svinjino 27.50 do 30. Cene ribam so bile 38, klobasam 30 do 35, prekajenemu mesu 40 do 45, prekajenim glavam 28, repom 17.50, nogam 9, drobu 9 do 15, salu 40 in prekajeni slanini 45 Din za kg.

Druge stvari. Jajca 2 do 2.25 za komad, smetana 16, maslo 40 do 44, mast 37 do 40. Lončena roba se je prodajala po 0.50 do 55, leseno blago po 3 do 150, brezove metle 2 do 4 Din za komad.

Seno in slama. V sredo so kmetje pripeljali 11 voz sena in so ga prodajali po 60 do 87.50 Din za q, v soboto pa 5 vozov sena in en voz slame in so prodajali seno po 55 do 75, slamo pa po 45 Din

S HMELJSKEGA TRŽIŠČA.

Zatec, 26. septembra. Razpoloženo moino, cene čvrste. Na kmetih se plačuje od 2400 do 2700 Kc za 50 kg.

Novosadska blagovna borza. Radi židovskih praznikov ostane borza danes in jutri zaprta.

Znižanje izvoznih tarifov na železnicah. Generalno ravnanje državnih železnic pripravlja izvozni tarif po kategorijah se bo prevoznina posameznih izvoznih predmetov s postaj poedinih izvoznih središč znižala za 20 do 30 odstotkov. To je prvi izvozni tarif in bo gotovo najkasnejše v enem mesecu. — Istočasno se pripravljata tudi tarif za pasivne kraje. Pri sestavljanju tega tarifa sodelujeta tudi Jadranska plovnica, ki daje zelo velike popuste. Prevoz blaga in živil za pasivne kraje bi šel zaradi velikega popusta s strani te broderske družbe večinoma preko Sušaka. Na ta način bi se ozkoizorne železnice v Bosni osvobodile prekladanja v Broda, kar je doslej zelo oviralo tovarni promet.

Dohodki naših carinaric. Po uradni statistiki so znašali dohodki pri glavnih carinaricah v naši državi leta 1923. vsega skupaj 1.608.092.218 Din. Največ dohodkov izkazuje zagrebška carinarica in sicer 312.620.179 ali 18.4 odst., beograjska z 247.327.698 (14 odst.), ljubljanska 138.018.765 (8.1 odst.), mariborska 126 milijonov 820.251 (7.5 odst.) in subotička 114.648.304 (6.8 odst.).

Borza

29. septembra.

LJUBLJANA. Vrednote. Celjska posojilnica 210 do 0, Ljubljanska kreditna 225 do 240, Merkantilna 123 do 130, Prasteditona 916 do 922, Sirojue 148 do 158. Vevče 0 do 128, zadolžnice Kranjske deželne banke 0 do 90. Blago. Trami merkantilni, tesni, 5 m dolž. 16.22 cm in 7 m 19-24, franko meja (31 vagonov) 418 do 424, remeljni, 4 do 5 m, 8-10 cm, franko meja (10 vag.) 804 do 812, hrastovi plohi Ia, 3, 5, 6, 8, franko Ljubljana 1500 do 0, hrastovi frisi, 5, 6, 7, 8, franko Ljubljana 0 do 1500; ogjje Ia, vilano, franko meja 113.50 do 0; drva, suha, bukova, 1 m dolž, franko nakl. post. 26.50 do 0; pšenica, domača, franko Ljubljana 370 do 0, bačka, franko bačka post. 0 do

360; koroza bačka, franko bačka post. 0 do 285; oves bački, franko bačka post. 0 do 265, franko Ljubljana 335; suhe go-be, srednje, franko Ljubljana 60 do 0; laneno seme, medmursko, franko Ljubljana 620 do 650; konoplja mandžurska, b-n, franko Ljubljana 0 do 880; repica, divja, franko slovenska post. 0 do 255; krompir, uzančji, franko nakl. post. 0 do 120; fižol, ribničan, orig. franko Ljubljana 525 do 0, b-n, franko Postojna trans. tiščen 0 do 650, prepelčkar, orig., franko Ljubljana 450 do 0, z roko izbran, franko Ljubljana 550 do 0, mandolon, orig., franko Ljubljana 350 do 0; Ia garant. banat. čista svinjska mast, za kg franko skladišče Ljubljana 0 do 35, Ia soljena, samo hrbtna slanina, franko skl. Ljubljana 0 do 36, Ia prečujena slanina, franko skl. Ljubljana 0 do 34.

ZAGREB. V efekatih je tendenca neizpremenjena. Od bančnih papirjev je trgova Ekomptna po 109.50 do 111. Jugoslovenska se je v začetku sestanka trgovala po 105, je pa proti koncu porasla na 108. Hipo in Prasteditona sta trgovali ob neizpremenjenem tečaju. Ostali bančni papirji so bili popolnoma zanemarjeni. Od industrijskih papirjev je padla Eksploatacija začetkoma na 95, se je pa proti koncu popravila na 97. Narodna šumska je padla na 60 napram 74 v petek. Slavonija je obdržala svoj nizki tečaj po 73 do 74. — V devizah je bila tendenca neizpremenjena. Tečaj tujih deviz so začeli v glavnem na bazi od petka, so se pa tekom sestanka neznatno popravili radi pomanjkanja blaga. Večji porast je zabeležila devica na Švico, ki je zaključevala po 1380 napram 1372 v petek. Narodna banka je stopila v akcijo in ponujala večjo vrednino deviz na Italijo in London. Promet je bil zaradi ultiha meseca nekaj večji. Trgovalo se je največ v devizah na Italijo, London in Prago. — Notirale so devize: Dunaj 0.10095 do 0.10295, ček 0.1010 do 0.1090, Bukarešta 33.75 do 30.75, Italija, izplačilo 314.90 do 317.90, ček 314.45 do 317.45, London, izplačilo 321.40 do 324.40, ček 320.675 do 323.675, New-York, ček 71.30 do 72.30, Pariz 379 do 384, Praga 215.25 do 218.25, Praga, ček 214.80 do 217.80, Švica 1375 do 1385, ček 1372.50 do 1382.50; valute: dolarji 70.50 do 71.50, avstrijske krome 0.1015 do 0.1035, lire 312.50 do 315.50; efekti: bančni: Litorale 0 do 80, Trgo 20 do 30, Ekomptna 109.50 do 111, Poljedelska 0 do 20, Kreditna Zagreb 113 do 118, Hipo 56 do 57.50, Jugoslovenska 105 do 108, Ljubljanska kreditna 222.50 do 227.50, Obrtna 65 do 0, Prasteditona 915 do 917, Slavenska 0 do 94, Srpska 137 do 139; industrijski: Eksploatacija 95 do 97, Dubrovačka 0 do 690, Seđerana 680 do 685, Isis 65 do 70, Narodna šumska 60 do 62, Gutmann 850 do 890, Slavonija 73 do 74, Strojne 150 do 0, Trboveljska 389 do 410, Vevče 0 do 122.50; državni: Posojilo 63 do 64, Vojne škode 113.50 do 115.

BEOGRAD. Na današnji borzi je bila tendenca nestalna. Tečaj tujih deviz so v primeri z petkom ostali neizpremenjeni. Blaga je bilo dovolj na trgu. Notirale so devize: Dunaj 0.1017, Budimpešta 0.095, Bukarešta 37.50, Italija 315, London 320.50, New-York 71.50, Pariz 384, Praga 215, Švica 1373.

Sport

ČEHOSLOVAŠKA : JUGOSLAVIJA 2 : 0 (0 : 0)

Z velikanskim zanimanjem je pričakovala vsa javnost novo srečanje med čehoslovaško in jugoslovensko nogometno reprezentanco, in to tembolj, ker je bil jugoslovenski tim sestavljen iz kompletnega splitskega Hajduka, le v голу je bil Haškovec Friedrich. Sportna javnost v Zagrebu je hotela videti, ali je bil upravičen korak saveznega kapetana, ki se je odločil zanj vsled zadnje krasne zmage Hajduka proti reprezentancam sarajevske in subotičkega podsava. Mladi Hajdukovi so v polni meri upravičili kapetanovo zaupanje. Nedeljski nastop naših najmlajših je pokazal, da bodo Hajdukovi tudi v bodoče steber naših reprezentancijskih moštev. Pomisliti je treba, da so skoraj vsi igralci Hajduka nastopili prvič v teški mednarodni tekmi, da so nastopili proti rutiniranim čehoslovaškim igralcem, ki imajo za seboj mnogo izkustva. V čehoslovaškem moštvu znani internacionalci, kakor Stapl, Vanik, Lastovička in drugi, pri nas mladi igralci, ki so storili vse, da so častno zastopali naš nogometni sport. Zlasti v prvem polčasu so bili docela enakovredni, da celo presegali so svoje starije in izkušenejšje nasprotnike. V drugem polčasu so žalibog popustili, Čehoslovaki so ta moment koristno izrabili, dali vse iz sebe in dosegli zmago.

Hajdukovi so vsekakor moštvo, ki ima lepo tehniko, igro z glavo in kombinacijo. Obramba je sigurna in jaka; naili z izbornim centerhalom Kurizjem je bila na mestu, bila je pa malo preveč defenzivna. Napad ima lepo in smiselno kombinacijo, le pred golom je zapadel v pogreške, ker je prehajal in hiperkombinacije in bil preveč neodločen. Friedrich v голу je lepo branil, napravil pa je večkrat pogreške, da je brez potrebe zapuščal gol.

Čehi so postavili izbornen in vigran tim, kateremu pa se je posrečilo zmazati le s pomočjo večje rutine in odločnosti pred golom. Imeli so dobro taktiko, da so sirsirali križa. Uspelo je boljše levo, ko so

uvideli, da ni mogoče prodreti skozi kakor zid trdno obrambo Jugoslavije. Centerhal Carvan je bil izboren in je posebno v drugi polovici dosegel svojo staro višino. Obramba sigurna; najslabša točka češkega tima je bilo levo krilo.

Točno ob 3.40 začne igra. Jugoslovenci imajo začetni udarec in vsvarijo takoj nevarno situacijo pred golom Čehov. Igra se razvije v krasen boj, ki kaže najlepše tehnične finese in vsvarja nevarne situacije pred obema goloma, ki pa jih napada ne znata izrabiti. Naši so v premočju. V 30. minuti se nudi Jugoslovenom krasna šansa, katero pa branilec Seifert obrani tik pred golom. Polčas konča neodločno.

Takoj začetkom drugega polčasa izsilijo Jugoslovenci kornar, ki pa ostane neizrabljen. Od tega momenta prevzamejo Čehi iniciacijo in jim uspe v 11. in 21. minuti doseči dva gola, od katerih je druga bil ubranljiv. Jugoslovenci se znajdejo izsilijo odprto igro in preidejo zadnje četrt ure v stalno premoč; našemu napadu se nudijo krasne šanse, ki pa jih deloma vsled smole, deloma vsled neodločnosti ne znajo izrabiti. Češki golman Staplik se kaže v svoji najlepši luči, ko obrani v kratkem presledku dve sigurni šansi Jugoslovenov. Igra konča ob stalni premoči Jugoslovenov.

Podlegli smo, ampak častno. Sreča nam ni bila mila. Poteku igre bi odgovarjal neodločen rezultat.

NOGOMETNO PRVENSTVO SLOVENIJE.

V nedeljo so se nadaljevale prvenstvene nogometne tekme, ki so bile odigrane s sledečimi rezultati:

Korotan : Svoboda 2 : 1.

Mladi, a agilni Korotan iz Kranja je v nedeljo na ljubljanskem terenu odločil prvo tekmo v svojo korist. Moštvo je še v razvoju in nima še prave kombinacijske igre. Svoboda je svojega nasprotnika skoraj nadkriljevala, vendar pa ni znala izrabiti nebroj lepih pozicij pred golom. Tekmo je sodil g. Goslar.

Ilirija (rez.) : Jadran (rez.) 12 : 0.

Ilirija je svojega nasprotnika tehnično in taktično znatno nadkriljevala in vrata nasprotnika stalno oblegala. Rezerva Jadrana sploh ni mogla kljubovati rutinirani ilirijanski enajstorici in je podlegla z visokim scorum. Sodil je g. Možina. Popoldne so se nadaljevale tekme za prvenstvo I. razreda. Kot prva sta si stala nasproti

Hermes : Maribor 2 : 1 (0 : 1)

Ta tekma je bila prav zanimiva in je že izgledalo, da se Mariborčanom posreči premagati Hermes. Maribor se je boril ves čas zelo požrtvovalno in ugotoviti je treba, da je moštvo tudi v tehničnem pogledu zelo napredovalo. Mariborčani so vodili skoraj do konca drugega polčasa in Hermes se je v zadnjih minutah obupno boril za točko. Volja do zmage je odločila. Hermes je pritisnil in v kratkih presledkih dosegel dva lepa gola in s tem tudi zmago. Tekmo je sodil dobro g. Betetto.

Višek zanimanja je vzbujala tekma

Ilirija : Jadran 2 : 0 (0 : 0)

O Jadrano moramo izpregovoriti resno in odkritno besedo. Moštvo, o katerem v zadnjem času ni bilo ne duha ne sluha, se je naenkrat v prvenstveni sezoni pojavilo v izvrstni formi. Po zmagi nad Hermesom bi sledil skoraj neodločen rezultat z Ilirijo. Igra pomlajejnega Jadrana zasluži vso pohvalo in želiti je le, da se moštvo resno posveti smotrnemu in sistematičnemu treningu. Vsi igralci so bili agilni in prav dobri, a posebno pozornost je vzbujal mladi vratar, ki je ubranil nebroj pravih "bombs". Ilirija je le s težavo v zadnjih minutah drugega polčasa odločila igro v svojo korist. Napad Ilirije je ugajal, notranji trio je izvrstno štirjal, a žal brez pravega pravca na gol. Obramba je bila prav dobra, a kričli so zadovoljili. Tekmo je sodil izvrstno g. Kramaršič, ki postaja v zadnjem času naš najboljši sodnik.

Primorje : Celje 2 : 1

Svojo prvo prvenstveno tekmo je Primorje v nedeljo odigralo v Celju in odločilo igro z 2 : 1 v svojo korist. Celjani so igrali dobro in tehnično boljsemu Primorju resno kljubovali.

Stanje nogometnega prvenstva je dosedaj sledeče: Ilirija 6 točk, Jadran 4, Hermes, Primorje in Maribor po 2 točki, Rapid in Celje pa nimata dosedaj nobene točke.

MITING ZA LAHKOATLETSKO PRVENSTVO SREDNJIH ŠOL.

V nedeljo se je vršil na igrišču S. K. Primorje ob precejšnji udeležbi občinstva, zlasti mladine, mitig za lahkootleško prvenstvo srednjih šol Slovenije v letu 1924. Ta prireditelj je prva te vrste v Sloveniji, vendar nam je kvalitativno in kvantitativno pokazala, da je lahkootletika že utrčila svoje temelje tudi v srednjih šolah.

Startalo je 57 atletov, učencev 6 različnih zavodov Slovenije (med temi iz Kranja in Maribora) v 9 različnih disciplinah. Čudno se nam pa zdi, da niso nastopila učiteljska, posebno ljubljanska, ko nam je vendar znano, da imajo nekaj izbornih lahkootletov, in so ravno učenci teh zavodov v prvi vrsti poklicani, da v svojem poznejšem življenju занesajo idejo krasnega lahkootletkega sporta med narod in na deželo. Rezultati so občinstvu odgovarjali skoraj rezultatom pri-

venstvu Slovenije. Rezultati veljajo od sedaj kot srednješolski rekordi. Zmago in 4 njo tudi lepo pobežno darilo Sportne Zveze si je pridobila I. državna gimnazija v Ljubljani s 4 zmagami in 1 drugim mestom (23 točk); II. mesto ima Srednja teh. šola s 2 zmagama (21 točk); sledijo realka s 16, III. drž. gimnazija z 8, mariborska realka s 6; II. državna gimnazija in trg. šola s 3 točkami in gimnazija v Kranju z 1 točko.

V naslednjem podajamo kratek pregled rezultatov:

1. Tek 100 m (14 prijavljenih, 13 starta): Po treh predtekih in 2 semifinalih zmaga Stepišnik (I. drž. gimn.) pred Weibfom (trg. šola) in Peskom (realka).

2. Škok v višino z zaletom (14 prijavljenih, starta 10): 1. Borštnar (sr. teh. šola), 2. Gregorka (sr. teh. šola), oba 153.5 cm, (razdelita si po dogovoru mesta).

3. Met kopja (14 prijavljenih, starta 12): 1. Orehek (I. drž. gimn.) 40.58 m (pod svojo običajno formo), 2. Gruntar D. (III. drž. gimn.) 35.84 m, 3. Borštnar (sr. teh. šola) 31.95 m.

4. Tek 800 m (14 prijavljenih, startalo 13): 1. Persche (III. drž. gimn.) 2.14.4, 2. Arhar (realka), 3. Bizjak (realka).

5. Met kroglice (14 prijavljenih, starta 10): 1. Smrzu (I. drž. gimn.) 9.27 m; 2. Medved (realka) 9.10 m; 3. Seršen (realka) 8.795 m.

6. Škok v daljavo z zaletom (14 prijavljenih, starta 11): 1. Stepišnik (I. drž. gimn.) 5.88 (zelo lep rezultat); 2. Puc (II. drž. gimn.) 5.54 m; 3. Pesek (realka) 4.69 metrov.

7. Tek na 3000 m: (13 prijavljenih, startajo vsi): 1. Hofer (realka - Maribor) 10:9.5; 2. Slapničar (sr. teh. šola) 10:15.2; 3. Kumer (gimn. - Kranj) 10:17.5. Zelo lepa in efektivna zmaga Hoferja, ki zadnjih 800 m preteče v močnem tempu in se svojim nasprotnikom dobesedno odtrga.

8. Met diska (14 prijavljenih starta 9): 1. Slamič H. (sr. teh. šola) 31.13 m (zelo lep rezultat); 2. Smrzu (I. drž. gimn.) 29.29 m; 3. Seršen (realka) 28.50 m.

9. Škok v višino ob palici (10 prijavljenih, tekmuje 6): 1. Strekelj (realka) 2.95 m — rezultat je boljši od slov. rekorda za 5 cm, toda neveljaven, ker se je tekmovalce dotaknil prečke; — 2. Gregorka (sr. teh. šola) 2.47 m; 3. Košnik (sr. teh. šola) 2.30 m.

Z lepo uspešnim mitigom je led prebit in upati je, da bodo zavodi, ki letošnjemu mitingu še niso pristopovali, stordli to prihodnje leto, tako da bo športska javnost mogla pozdraviti drugo leto vsaj še enkratno število tekmovalcev.

Glavna skupščina JLAS. v Zagrebu se je vršila v nedeljo 28. t. m. v navzočnosti delegatov iz Beograda, Ljubljane in Zagreba. Skupščina je potekla zelo animirano in je sprejela razne važne sklepe, o katerih bomo še poročali. Po novem statutu tvorita vrhovno instance dva odbora, ki delujeta popolnoma avtonomno: lahkootletski in hazenski odbor. — **Lahkootletski odbor** je sestavljen sledeče: Predsednik: g. Ugrinič; tajnik g. Graf, blagajnik g. Kratty, teh. referent g. Dobrin, odborniki g. Tritsch, Amšel, Grund in Kohn. **Hazenski odbor**: predsednik g. Ugrinič, tajnik se kooptira, blagajnik g. Tritsch, teh. referent g. Schneller, odborniki: isti kakor v prejšnjem odboru. Podpredsedniki v obeh odborih istočasno so predsedniki ljubljanskega, zagrebskega, beograjskega in vojvodinskega lahkootletkega podsava.

Iz sekcije nogometnih sodnikov (Službeno). Predpisane podsavezne izpite za nogometne sodnike so položili gospodje: Goslar Branko, Možina Fran in Sternad Vinko. Imenovani so s tem upravičeni za vršitev sodniške funkcije v občini LNP. — Načelnik.

Motorska ciklistika. Znano «Kočo na Gozdu» pod Vrščem je v nedeljo postalo pet motornih koles in 1 avto. G. inž. Accetto, predsednik motokluba «Slovenija», je vozil s 4cilindrskim Chevroletom tipa Grand baby, s 6 osebam; g. Treo z motokolom Indian-Brig Chief s sidecarom in 2 osebama, ter g. Kora, Vodišek in L. Kham na 3 Indiani-Scout ter g. Premrou na Harley Davidson, vsak s po 2 osebama. — Iz Kranjske gore se vije cesta ob Vel. Pišenci do mosta ter je običajno, razmeroma dobro ohranjena, le malo razvožena trda planinska cesta; je ponekod so koleznice urezane v njo. Onstran mosta pa se prične cesta vzpenjati v serpentine, ki imajo mostoma zelo strme napone in ostre ovinkne; škarpe so ob teh ovinkih mestoma porušene, robovi ceste nesigurni in opasni, cesta sama pa zelo izprana, razrita in prepredena z jarugami, zlasti še letos radi dolgotrajnega deževja in mnogih nalivov. Tik pod kočo na Gozdu je del prave ceste sploh neraben, ker so mostovi podrti in je navaden kolovoz izpeljan kar v surovo. Višinska diferenca med Kranjsko goro in kočo na Gozdu znaša približno 500 m, običajna pešpot traja okrog dve uri. Stroji so bili za to pot skoraj preobloženi, so pa z vozniki vred težki posel pri premazanju tega terena gladko opravili.

T. K. Skala sklicuje obvezen sestanek za vse člane smučarje dancs, v torek, ob 20. Lokal Narodne kavarne. Vse članstvo opozarjamo, da se bodo vse klubove zadeve objavljale v izloženem oknu «Putnika».

Lastnik in izdajatelj Konzorij Edinca, odgovorni urednik Fr. Brzovič, Tisk Delniška tiskarne, d. d. v Ljubljani.

bi rastle sama pšenica! Kakor da ne bi bil nedotaknjen slak v toplem srobnem solne stokrat lepši! Ob svoji dostojnosti mladino pripravljaj telovadba, kjer morajo mahati, brcati in letati, tako da se jim niti ne zasana ne o klasičnem miru in o pravoverni človeški pozi. Seveda, kar kdo ima, samo to lahko nudi. In pa ta nesrečna propaganda! Če je komu ime Abelj, že ne more trpeti, da bi se njegov sosed smel zvati Bebelj. Vsi naj bi bili Abelji in vsi v enem društvu! Kdor pa noče — temu se vzame zemlja in glava! In čemu vse to! Menda za razne potrebe in za vsakdanji kruh! Toda, ali sveti zmaj ni imel vsakdanjega kruha? Ali je morda napadal mesto? Ali ni počakal svojega dečela doma v svoji votlini? In potnik pod palmo? Ali on drvi z motorjem ali avtom za najnovejšimi borznimi poročili? Ali mu ne daje Bog brez telefonskega naročila kave, datjev in cigaret in njegovi kamele krme? O sveta, pisana pirotka preproga, obešena na mostu, na tebi sloneti in mirovati — to je dostojna sreča in volja božja!

Tretja knjiga: Govori o krotkem mučeniku in o njegovem gospodu. — Na evetno nedeljo ob osmih dopoldne se je napotil osel povešenil oči in skromno k veliki maši v Jeruzalem. Mestni akademiki in druga z evangelijem miru manj znana omladina so metali predenj svoje pelerine in mu urineli buzne ovacije. V silnem

strahu je bil, da ga ne bi mladi, nori, neverni svet dvignil na rame in tako še bolj spravil iz duševnega ravnovesja. K sreči se to vendar ni zgodilo. In tako je krotko kopitjal čez fino angleško sukno in mahljaj z repom in z ušesi. Nežna šolska mladež in belo oblečene deklice so mu vsot potretale z rožami in na griču so pekali možnarji. Pot se je pod njegovimi nogami pomikala svečano nazaj in mesta na vrata so se dostojanstveno bližala. Ko je zagledal mesto pred seboj, se je razjokal rekče: «O, ko bi poznalo njega, ki prihaja!» — Pa ga žalibog niso poznali. Kakor hitro je namreč slovesnost minila, so ga zaprli v hlev in še tisto popoldne je bil v smilsh ustave točno tepen. «Saj to ni nič čudnega,» si je mislil, «mojega gospoda, ki je živa ovca, bodo še na križ obesili, kakor razbojnika, kajti to je delež mirnih in krotkih.» —

Konec: Četrta knjiga in vse ostale knjige, velebenjena gospodična Režika, so nepotrebne in so jih napisali neverniki in očetni grešniki. Vidite, ta evangelij ni je na Vašo gorečo vzpodbudo tako sruu prirastel, da sam ne vem, kako. Sedaj se studiram ljubljanske spomenike in mislim, da je Trubarjev najljšji. Še lepši pa bi seveda vendarle bil, če bi Trubar sedel pod palmo in ležal na pirotski preprogi. Vas še enkrat zahvaljujem za Vaše uspešno apostolstvo in Vas pozdravljam.

Junak itd. vseh križev.

Naši grobovi na češko-slovaškem

Baš v času, ko se vrši svečana spominska proslava v čast ustreljenim českoslovaškim bojevnikom v Kragujevcu, posvečajo naše oblasti svojo pozornost tudi grobovom naših herojev v Českoslovaški, Solunu in drugih državah. Zastopnik ministra za vere je sprejel te dni gosp. Crvčanina, svečbenika - čuvarja naših grobov v Pragi.

Gosp. Crvčanin je opozoril ministra na načrt, da se zgradi v bližini Prage kapelica, v katere podzemlju naj bi skupno počivalo kosti naših in ruskih vojakov, ki so umrli za domovino od leta 1914. do 1918. Komisija, ki je pregledovala naše grobove v Českoslovaški, je že predenji vladni predložila načrt za to kapelico. Ministrstvo je načrt pregledalo in odobrilo v ta namen kredit v znesku 70.000 Din, a za grupacijo grobov v Českoslovaški znesek 230.000 Din.

Naš praški delegat je sedaj obvestil ministrstvo, da so se dela že pričela in da je temelj za kapelico že izkopen in bil dne 15. septembra svečano posvečen. Posvečenje se je izvršilo v prisotnosti našega, francoskega, grškega in rumunskega poslanika in drugih odličnikov iz Prage.

Hvalevredno je, da so to grobnico za naše in ruske junake prostovoljno izkopali ruski begunci, med katerimi se je nahajalo tudi nekaj univerzitet-

nih profesorjev. Z neko neizmerno pi-jeteto so prinašali in izkopavali zemljo, da zgradijo veličastno grobnico za one, ki so žrtvovali svoje življenje za domovino. Kapelica je veličastna in stroški za njeno popolno opremo so proračunani na 380.000 Kč. Ob sklepu svojega poročila je naš praški delegat izjavil, da ima pri gradnji kapelice velike zasluge tudi českoslovaška vlada, ki se je zavzemala za to, da bo grobnica res trajni spomenik srbskim in ruskim žrtvam svetovne vojne.

Zveza bivših vojakov svetovne vojne

Dne 31. avgusta na Brezjah izvoljeni odbor se je na svoji seji 1. septembra t. l. konstituiral tako: preds. M. Colarič, L. podpreds. Jernej Hafner, II. podpreds. Ignacij Mihevc, tajnik Fr. Bonač, nam. Maticič, blagajnik R. Wagner, nam. invalid Strle, odborniki: Juvan, Paulin, Rado Sturm.

Ta odbor je prevzel od sklicateljev sestanka 31. avg. na Brezjah, ki so od prebitka darovali 1000 Din svojim slepcem, 1000 Din pa Udrženju invalidov, nalogo izvršiti sklepe zborovalcev na Brezjah. Poslal je ministrskemu svetu in narodni skupščini sledeče obvestilo:

Dne 31. avgusta t. l. se je zbralo nad 5000 bivših vojakov iz cele Slovenije na Brezjah (okraj Radovljica). Na tem zboru je bil soglasno sprejet tudi sledeči poziv:

«Kraljevo vladu in narodno skupščino slovesno pozivljamo, naj kar najbolj pospešita resničnim potrebam invalidov in invalidov ter njihovih svojcev ustrezajoč zakon in pravično izvajanje tega zakona. Enako naj tudi poskrbita za dostojno oskrbo vseh vojnih grobov in pokopališč brez razlike v celi državi potom vojsake in civile uprave v sporazumu s predstavstvom in duhovščino.

Podpisani odbor, 31. avgusta od zborovalcev na Brezjah v to poverjen, sporoča ta poziv kr. vladi in narodni skupščini in trdnem zaupanju, da bo vsaj 10. leto, odkar so padle prve žrtve v svetovni vojni, državno vodstvo storilo, kar smo dolžni žrtvam vojnecov.

Nadalje pripravlja odbor pravila za Zvezo bivših vojakov svetovne vojne in dostojno spominsko ploščo za svetišče na Brezjah.

Skušal bo vse storiti, da se pravično poskrbi za tovariše invalide, za ubožne svojece padlih tovarišev, da vsaka župnija ali občina postavi vsaj skromen spomenik (ploščo) padlim rojakom, da se zbero kmalu zadostna sredstva za skupen velik spomenik vsem padlim slovenskim vojakom v središču Slovenije in se dostojno uredi vsa vojna pokopališča v Sloveniji.

V dosego teh namenov prosí vse rojake, da se odzovejo z obilnimi darovi, ki jih sprejema tudi uprava „Jutra“.

Pozivljamo vse organizacije, naj poskrbe za dostojno okrasitev vojnih grobov že za letošnje Verne duše in za os-

novanje krajevnega odbora za spomenik padlim vojakom v vsaki župniji.

Odbor Zveze bivših vojakov iz vojne.

Veliki almanah „Jadranske Straže“

Poročali smo že, da se centrala „Jadranske Straže“ v Beogradu bavi z idejo izdaje velikega almanaha, ki bo po vzorcu sličnih onim velikim narodov v vseobsežno gradivo iz pomorske, zgodovinske, kulturne, gospodarske, vojaške stroke in slično. Almanah, se je reklo, naj bi obsegal vse, kar se nanaša na naš Jadran in naš narod, predstavil naj bi torej rojakom ljudstvo z Jadrana kot pomorski faktor. Ker je treba za knjigo predvsem zainteresirati srbsko javnost, je bilo sklenjeno, da izide almanah v Beogradu. Obseg knjižice bo znan. Izdajateljeli računajo na tisoč strani velikega formata. Publikacija izide pri Vlad. Rađiću v Beogradu, ki bo odnrlila del čiste dobička „Jadranski Straži“.

Da ne bo zmede pri izdajateljstvu in v finančnih zadevah, je beograjski osrednji odbor „Jadranske Straže“ sestavil po sebnu skupino ljudi, ki bodo nadzorovali urejevanje in financiranje podjetja. V tem odboru so sledeči gospodje: predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, član Znanstvene akademije prof. Jeremija Živanović, univ. prof. dr. V. Novak, general Mil. J. Nikolajević, državni svetnik dr. Maksim Rošić, drž. svetnik dr. Ságašin, predsednica Zveze ženskih

društev Delfa I. Ivanovića in drugi. Uredniški odbor „Jadranskega almanaha“ je sestavil proglaš, ki se v kratkem objavi. Vsebinska knjige je znaekrat dolžna takole: na uvodnem mestu bo predgovor uredništva, nato bo sledila pesem prestolonasledniku, kraljev dom v sliki presel Jadranski Straži in kolektor s pregledom. Stvarni uvod v pravo vsebino pa bo tvoril članek o Jadranski Straži in njenih ciljih. Obravnaval bo: narodnostni preporod Jadrana, obrambo našega morja, našo vojno mornarico v sedanjosti in bodočnosti, avlijatiko in hidroavlijatiko, gospodarstvo, ribolov, ladjedelništvo, industrijo, rudarske razmere, trgovino itd. Govoril bo dalje o melioraciji podvodnega ozemlja, o pogozdovanju Krasa, o zvezi države z Jadranom, o jadranskih lukah in njih preteklosti ter njihovih izgledih za prihodnost, o kopališčih in letoviščih, o zdravilnih vodah, sanatorijih in hotelih. Nato bo sledil oddelček, ki se bo pečal z Jadranom v luči znanosti: razpravljali bo o jadranski fauni in flori, o zemljepisju in meteorologiji, o oceanografiji ter o astronomiji v službi pomorstva. Seveda prideta tudi geologija in arheologija na svoj račun. Zadnji oddelček bo posvečen folkloristiki ter bo obravnaval vse, kar spada v ta okvir. „Jadranske Straže“ pripravlja torej obširno delo, ki bo, kakor vse kaže, obenem tudi temeljito. Uredniški odbor jamči za to, da bo vse tako, kakor mora biti. Pisatelji bodo za svoje prispevke naproseni naravnost od centrala ter prejmejo za svoje spise nagrade.

Mali oglasi

Vsaka beseda 60 par. Za „Dopolnjevanje“ in „Svetivo“ za računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki se pišejo v naprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znakom za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Stane vsaka beseda 60 par. Za „Dopolnjevanje“ in „Svetivo“ za računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki se pišejo v naprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znakom za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Obri

Ravnokar došli najmodernejši dunajski damski modeli. — Velika izbira filz-kiobukov v vseh barvah od 140 Din naprej. — Preoblikovanje, barvanje in kiniranje po najnižji ceni. — Nakiť kakor tudi vsakovrstno biago za kiobuk vedno v saloni. Iztotam se sprejme tudi male kiobuke v popravilo. Priporoča se K. Stadler, modni salon, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23. 20041

Dva vajenca

za krznariko obri sprejme A. Kassig, Židovska ulica 7. 20583

Starejša moč

samostojna korespondenčinja v slov., italijan. in nemškem jeziku, večja slov. in nemške stegopisne in strojeplja, išče mesta pri kakih leoni ekspozitiji trdki v Ljubljani. Ponudbe prosí na upravo „Jutra“. 20511

Blagajna

Wertheim, sokraj nova, so za 3000 Din prodaj. Naslov pove uprava „Jutra“. 20522

Gozdna kladiva

erke in števila za ušiganje v les, izdeluje po najnižjih cenah trdka Josip Štira, ključavnicearstvo in kovaštvo v Kranju. Zadrževajte cenik. 20282

Izkušenega strojnika

sprejemem z 31. oktobrom v svojo tovarno pri Domalah k parni lokomobili in kotlu. Izučen mora biti vsestransko v strojno-ključavnicearški stroki in mora znati nadzirati tudi druge strojne naprave in električno razsvetljavo v tovarni. Reflektira se le na moč s prvotnimi spriteljav. Starost od 28 do 45 let. Stanovanje, luč, kurjava in kos zemlje na razpolago. Služba stalna. Plača po dogovoru. Ponudbe s navodno dosedanjega službovanja naj se naslovijo na naslov: J. Bonač sin, kart. tovarna, Ljubljana, Čopova ulica 16. 20573

Mesto blaginčarke

ali kosteristinje, želj gospodinjska s prakso. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Marijiva 2189“. 20511

Motorno kolo

12/4 HP, 14 dni rabljeno, se po zelo ugodni ceni takoj prodaj. Polize se v trgovini F. Bar, Cankarjeva navi. Brezje. 20582

Naznanilo!

Ira Šiller, modistka, se je veslila v manufakturno lopo št. 10 na Vodnikovem trgu (ob Mahrovci hiši), izvršuje vsa popravila, prilagodila vse novosti in popravila najceneje. Preoblikovanje filcokubka 35-40 Din, novi od 100 Din dalje. 20551

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Krojaški pomočnik

išče delo za takoj. Ponudbe pod „Krojač 10430“ na upr. „Jutra“. 20581

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Učiteljica klavirja

bi sprejela še nekaj učencev Naslov pove uprava „Jutra“ Vpraša se dopoldne. 20514

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Klavir se poučuje

po uspešni metodi. Lahko se tudi tuj. Cena zmerna. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20591

Blagajničarka

(strojepljaka) išče službo. — Pripravljena je pomagati tudi druga hišna dela. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Vestna 168“. 20121

Moška suknja

zimska, se prodaj na Sv. Petra cesti št. 27/1. 20541

Štiri nove postelje

iz orohovega lesa, so prodajo komad po 600 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20581

Bukovih rezanih desk

II. in III. vrste, smrekovih I. II. in III. ter tramov monto, kupim vsako množico. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Zarez“ 20497

Krompir!

Išče se kupec za tedensko dobavo enega do dveh vagonov. — Ponudbe s najvišjo ceno vsake postaja Slovenije na upravo pod „Zbraal krompir“ 20371

Seno in detelja

Vagon sladkega sena in črne detelje, se po nizki ceni prodaj. Naslov pove uprava „Jutra“. 20509

Za zimsko jabolka

vagonke ali manjše pošiljke, se iščejo ekspozitiji, oz. odjemalci. Naslov pove upr. „Jutra“. 20485

Jabolka

Ja izbrana namizna in za prežanje, se kupujejo v vsaki množici. Odra se samo na ponudbe z navedbo cene in vrste. Ponudbe pod znakom „Jabolka 1044“, na upravo „Jutra“ v Celju. 20588

Zaga

se dá v gozdem kraju, 20 minut od železniške postaje, tik delovne ceste, v najem. Naslov pove uprava „Jutra“ 20414

Hiša s trgovino

in pekarijo v prometnem kraju Slovenije zaradi družinskih razmer na prodaj. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zlata jama“. 20267

Pri prodaji posestva

dosežete priložnost najboljši uspeh, če se poslužite posredovanja Realitete pisarne „Posesta, d. v. o. z.“ v Ljubljani, Sv. Petra c. 24, pri kateri se stalno oglašajo kupci. 1. 1867

Posestvo

30 jehov zemlje, hrastov gozd, vinograd, hiša, skedenj, kašča, hlevi, z večimi pridečki, živim in mrtvim inventarjem, lastna voda, radi izselitve takoj poceni prodaj Anton Rus, Svržaki 8 Vsa področja v dobrem stanju in krita z epko. Posestvo oddajeno 10 minut od Metlike ob glavni cesti. 19855

Srednje posestvo

v okolici mesta, vzajem v najem. — Plačam dobro. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20505

Dobro ideča trgovina

v industrijskem kraju (nad 600 delavcev) se dá v najem. Event. se tudi prodaj z vsem inventarjem, poslednjem, dvema skladiščema in malim zemljiščem, oddajeno 5 minut od postaje. Naslov pove uprava „Jutra“. 20496

Miln

na tri telaje ob močvi vodi in promet kraju ob cesti. 10 minut od železniške postaje, se prodaj pod zelo ugodnimi pogoji za 120.000 Din. Lovro Cremončnik, Prešernova ulica št. 19. Celje. 20496

Hiša na prodaj

z vrtom, tri sobe, dve kuhinji, hlev za živino, veliko dvorišče, vrtja pred hišo — sredi mesta, namno predlagana in je za vsako obit. — Ambroz, Višnja gora, Dol. 20282

Ročovitno posestvo

v mariborskem okraju, 3 orki vinograda, 6 orlov sadovnjak, 5 njiv, 3 hise, velik inventar, se ugodno prodaj. Pojavlja daje Sonenwald, Maribor Grateški trg 2. 20507

Lep trgovski lokal

s inventarjem se takoj prodaj najboljšemu ponudniku Ponudbe na upravo „Jutra“ v Mariboru. 20342

Trgovina

s manufakturno, najboljšo vpeljano, v Ljubljani, se prav ugodno prodaj. — Pod „Krasen lokal“ na upravo „Jutra“. 20427

Soba za pisarno

v srodni mestu, se takoj odda. Naslov pove uprava „Jutra“. 20526

Tri pisarniške sobe

v III. nadstropju (lift) oddaj takoj Pokojniški zavod na Aleksandrovi cesti št. 12. 20506

Celje, Laško - Ljubljana

Zamenjam dve stanovanji — Amelija, Ljubljana, Mostal trg 24/II. 20440

Dva dijaka

ali gospoda, se sprejemata na hrano in stanovanje. — Ponudbe na upravo „Jutra“ 20513

Ona gama

ki preskrbi za dve odrasli osebi stanovanje v 1 sobi in kuhinji, bi imela brez plačila šivilja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Šivilja 1000“. 20485

Zamenja se

suhu stanovanje, obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in priključila na periferiji mesta, v neposredni bližini ceste železnice, za večje v mestu. Ponudbe pod „Stanovanje A. Z.“ na upravo „Jutra“. 20510

Soba

s posebnim vzhodom, se odda najboljšemu solidnemu gospodu s 1. oktobrom. Dilekom ne. Ponudbe na upravo „Jutra“ 20486

Majhna soba

z električno razsvetljavo — svetlo s hrano in klavirjem, se odda v bližini Evropske. Naslov pove uprava „Jutra“ 20527

2 lipo opremljeni sobi

z kopalnico pri firi rodbini, po možnosti s prehrano, išče gospa za takoj. — Ponudbe pod „Centrum“ na Aloma Company, Ljubljana. 20525

3000 K

plačam mesečno gotilnematu, ki mi odda stanovanje. — Natatene ponudbe je poslati na upravo „Jutra“ pod šifro „Mala družina 10420“. 20566

Na hrano in stanovanje

se sprejme takoj gospod. — Naslov pove uprava „Jutra“ 20568

2 gospodični ali dijaka

se sprejme. — Naslov pove uprava „Jutra“. 20569

Prepresto sobico

išče obrtnik, ki je ves dan odoben. — Naslov je poslati na upravo „Jutra“ pod šifro „Sobica 10441“. 20572

Sobe s hrano

oddajam 2 dijakoma poleg obrtne sobe. — Naslov pove uprava „Jutra“. 20516

Visokošolec

išče sobo, po možnosti s hrano pri bolji rodbini. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Visokošolec 10433“ na upravo „Jutra“. 20536

Kot družabnik

in sodelovalec k dobro idečemu podjetju ali trgovini pristopim s 100 do 200 tisoč dinarji. Sem trgovsko nabražem in vsestransko uporabljiv. Pisemne ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Samostojen 35“. 20336

Veridicus

Pater kajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

Grčar mi je pisal. O njej! O njej! Zares, čudna so pota božja. Kdo bi si to mislil! Usoda!

Gospa Glowacka je teta Grčarjeve žene. Po sinovem pogrebu je prišla v Ljubljano in posejla svojo nečakinja. V Logu, trgu, ki leži jedva pol ure oddal v prekrasni dolini in ob bujnim potoku, se hoče gospa Glowacka nastaniti za nekaj časa. Imovita žena je in ne živi nikjer stalno. Za dostojno grobnico hoče poskrbeti sinu Ivanu — patru Angeliku — in ne more se ločiti od ljubljence, ki je živel in umrl brez nje.

V neki villi, ki stoji navadno vse leto prazna, ker prihaja njen posestnik, veletržec iz C., s svojo obitelji le še redkokdaj za mesec dni na počitnice, si je že najela vse prvo nadstropje. In povabila je k sebi Grčarjeve.

«Veš, da sva se za vabilo zahvalila,» mi piše Grčar. «A pregovorila naju je Micika. Hrepeni pač po deželi — v mestu ji je tesno in pusto. In dopovedovala je moji ženki, kako divno je na kmetih prav sedaj splošno početje, kako dobro se bo počutila moja ženka v čistem zraku med smrekovimi gozdi pod gorami, kako ugodno bo vplivalo ženino gibanje v udobni obleki na najinega bodočega potomca itd. — skratka: Micika je našla sto razlogov, da sva z ženo končno gospejino ljubeznivo povabila sprejela vendarle.

No, ne tajim, da so Micikini razlogi prav pametni. Toda odločil sem se za Log tudi zato, da po dolgem času vidim zopet Tebe in da obenem spoznam še tisti kos naše domovine, ki nima z njim naša zavarovalna družba doslej skoraj nikakih zvez. Združiti hočem torej prijetno s koristnim za ženo in zase ter — pridem.

Saj morava! Micika je namreč zadnje mesece postajala otožna in tiha. Bala sva se že, da se nama izneveri. Moji ženici pa je Micika resnično najvdeležja prijateljica in neobhodna opora. Nekdanja napol kmetiška deklina se je v neverjetno kratki dobi ne le čudovito civilizirala, nego je tudi duševno zrastle. Saj ni čudno: čita vse, kar mi čita žena; knjig in novin ji ni nikoli preveč, vsak svobodni čas uporablja, da napreduje v kulturi, zahaja na vsa javna predavanja, ne izpusti nobene gledališke predstave ali koncerta, ki se ga udeleživa midva itd. Vrhu tega pa je nesprenemljivo vestna in skrbna gospodinja, tako da si resnično ne moreva želeti

boljše. Prav težko bi jo izgubila.

Čisto razživila in vzprožila se je, odkar je sklenjeno, da gremo v Log. Za mesec, dva. Vse se smeje na nji. Zdaj nama je jasno, česa si je dekle želelo...

Tako mi piše prijatelj. O Bog, ko bi slutil, kar slutim jaz, kar mi kriči srce: zaradi mene ju je Micika pregovorila, da prideta v Log, zaradi mene je bila otožna! —

Mene pa je strah. Bojim se samega sebe. Duša mi vriska, od hrepenenja mi pokajo prsi, a hkratu mi trepeta srce...

Ko je danes v koru začel opat Kalist moliti: «O Bog, spomni se name in pomagaj mi! Gospod, hiti in mi priskoči na pomoč!» — tedaj sem čutil, kako sem pobledeval.

Votlo in grobno so doneli naši glasovi po prazni cerkvi, a najglasneje, najprisrčneje sem vzdihal jaz: «Kyrie elejzon!» Ko smo šli po molitvi na vt, poln zelenja, cvetja, solnca in življenja, se mi je pridružil prijatelj Benedikt.

«Tako bled in upal si. Mar nisi zdrav?» me je vprašal.

«Ah, nič mi ni... Srečen sem, kakor že dolgo ne.»

Molče je stopal poleg mene in se čudil name. Naenkrat me je vprašal:

«Ali mi ne zaupaš?»

«Vse, prijatelj!»

«Lazeš! Ali pa — govori!» — Povesil sem glavo.

Prijel me je krepko za roko in mi zrl v oči:

«Tripiš?»

«Kakor ti in vsi... A Bog in Marija mi stojita na strani!»

Pokimal je, se ustavil in dejal:

«Ne pozabi, da sem te jaz zvalil v samostan in da sem ti resničen prijatelj! Kadar me boš potreboval, pridi!»

«Pridem! Hvala ti!» sem vzdihnil za urno odhajajočim...

Blaznim. Vedno moram misliti nanjo in sladka groza me kakor zrna poliva po vsem telesu; gledam jo pred seboj in vse ostalo gine iz moje duše... O, Bog, odpusti mi! — Ne, ne smem je videti. Nočem je videti. Pobegnem — takoj naprosim opata, naj me pošlje za nekaj mesecev v drug samostan... Da uidem sebi, da se rešim.

Zakaj ženska je greh, ženska je izkušnja, ženska je poguba. Za vsakogar in bo zame prav gotovo. To čutim, to vem! Naj poginem, naj umre moje telo, samo da rešim dušo svojo v večno življenje!

Bil sem pri priorju in sem ga prosil, naj me pošlje v lj. samostan. A sprejel me je zelo nemilostno.

«To je upornost! Prenesti ne morete, da sem vas moral kaznovati. Slab redovnik ste, da se ne znate pokoriti in pohlevno sprejeti posledice za svoj greh!»

Ugovarjal sem: «Mar nisem brez besed prenašal, kar se

mi je naložilo? — V drug samostan si želim edino zato, da spoznam čim več sobratov, se učim in utrdim v svojih dolžnostih. Čez dva, tri mesece se vrnem.»

«A kdo naj prevzame nedeljske pridige namesto vas? Mar vas nismo sprejeli v samostan prav zato? Tudi nevaležni ste. Nikar ne mislite, da ne vem, kako ste zapisani pri gospodu knezoškofu! Tičali bi še vedno na Glogovem, ako bi vas ne bil prevzvišeni sploh vrgel iz duhovništva...»

«Ničesar v svoji preteklosti se ne sramujem,» sem dejal.

«Tem slabše. Nič mi sodnik v lastni stvari,» me je zavrnil.

«Idite in molite!»

In okrenil mi je hrbet.

Benedikt me je srečal na hodniku. «Kaj ti je vendar? Tako bled si. Premalo hodiš na zrak. Preveč tičiš med zidovji. Izprehajaj se — hodi — hodi par ur, do utrujenosti. Potem se okrepiš in vsako noč boš spal trdno.»

Prišla sva mimo cele patra Mariofila in zaslišala ječanje, ki nama je rezalo v dušo. To ječanje je bilo slično tuljenju ranjene zveri — tužno, zategnjeno, brezkončno...

Često sem ga posejil. Mariofil se je posušil, da ga je že sama kost in koža. Uživa le nekaj kapelj mrzlega čaja. Ne govori, navadno miži, le včasih od bolečin zaškrtja z zobmi. Ječi in se zvija kakor bi ga lomila božjast.

Stopila sva k njemu. Bledozelen je, obraz že sam skelet, vse telo suho, da ga pod odejo skoraj ni opaziti. Spoznal me je.

«Zdaj pojdem... za Vido... za hčerko in sinčkom... Morda že danes... Zbogom! Srečen!»

Hotel je dvigniti desnico, da bi mi jo podal v slovo, a od slabosti mu je omahnila. Prijel sem jo in bila je mrzla kot led. Spačil je obraz, strašna bolela ga je zvila in začel je ječati kakor bi mu trgal drob iz telesa.

Nesrečnik! Iz raja je bil pahjen v pekel. A zakaj? Čemu? Božja previdnost — zagonetka... Hipoma je izgubil ženo in dva otroka in končno mu izžre rak drobovje ob živem telesu. In vendar je bil Mariofil blag, pošten, marljiv mož, vzor zakonca in očeta, vzor redovnika. Brez krivde je in tako trpi... Zakaj? —

Jaz pa sem se vrnil v svojo celo, potr od sramu in očitanja samemu sebi. Prijatelj Mariofil je že deset let razpet na križu in ne more umreti: jaz pa sanjam o ženski in sem hotel bojazljivo pobegniti pred njo! Kako smešno je moje hrepenenje, kako zeleno moje razmišljanje vzpričo prijateljeve tragedije!

Nikoli se nisem brigal za ženske in skušnjave doslej sploh nisem poznal. Mar sem propadel naenkrat? Ne, ne, bolan sem. Prav imil Benedikt: preveč sedim — premalo se gibljem. Prej sem bil primoran ure in ure hoditi, plezati v gore, upehati se. Zdaj se mi je zgostila kri. Oddal vse sanjarjenje, bolno, otroško.

Kaj kupiš najugodneje?

Svilene flor nogavice . . . . . 39 Din
Volneni jumperji . . . . . 68 Din
Zimske tricoli rokavice 25 Din
Crép de Chine 95 Din in 130 Din
Damsko perilo kos 39 Din, garnitura 84 Din in razno drugo blago po konkurenčnih cenah.

A. Šinkovec nasl. K. SOSS
Mestni trg 19. 1919/a II

Vsem, ki hočejo dobro kavo piti, priporočamo izvrstno našo pravo domačo 1848-a Kolinsko olkorijo.

Ažurira in entla volno v vseh barvah 1903/a

Toni Jager-Černe
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

NOVO! NOVO!

Največje zanimanje

za zgradbo stanovanjskih hiš v sistemu

„SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejša in najcenejša. Splošno pozornost vzbujajo 1945/a

nosniki sistema „SEIDEL“

kateri nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbnem podjetju **JAKOB ACCETTO**, sin Ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.

Stopnice - SEIDEL - ograje.

Zahvala

Vsem, ki so med dolgo, mukopolno boleznijo iskreno krščanska dela usmiljenja naši dobri mamici, gospej

Elizabeti Kette

in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, bodisi v Kranju, bodisi na Bledu, kakor tudi darovalcem vencev in cvetja, iskrena prisrčno zahvalo.

Istotako se zahvaljujemo vsem za mnogobrojne izraze sožalja. — Bog plati!

V Kemsiku, dne 24. septembra 1924.

Oton in Mara Kette

„SISCIA“

tovarna za izdelovanje finega usnja, d. d. v Sisku

javlja svojim cenj. strankam in ostalim trgovcem z usnjem, da je

v Zagrebu, v Preradovičevi ulici 2 dne 15. septembra otvorila lastno tovarniško skladišče

ter bo iz tega skladišča dobavljala svojim cenj. naročnikom in ostalim trgovcem usnja, kakor do sedaj direktno iz tovarne.

Skladišče je zelo dobro sortirano z vsem finim usnjem, kakor: chevreaux, črn in v barvah, boxcalf, goveji box, konjski chevreaux, antilop, chair itd. in kot specialitete vsakovrstno usnje za konfekcijo. 4930/a

Obnovite naročnino!

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze sočutja povodom smrti preljubega, nepozabnega

Lojzeta Dolinška
učitelja

ter za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji poti, izrekam vsem prisrčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujem g. primariju dr. Marglu za požrtvovalnost pri zdravljenju, prečistiti duhovščini in častitim sestram, Sokolu v Krškem in Leskovcu za spremstvo pri pogrebu, sokolski godbi in gospodinu pevcem za gniljivi žalostniki, starosti Sokola dr. Kanjareju in nadučitelju Levstiku za nagrobna govora in vsem darovalcem vencev in cvetja na krsto pokojnikovo.

V Krškem, dne 26. septembra 1924.

4967/a **Fani Krieger, mati.**

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega preljubjenega sina

Petra Simnica
člana Sokola in Orjune

ter za mnogobrojno častno spremstvo na njega zadnji poti vsem najsrčnejša zahvala.

Posebno se zahvaljujemo Sokolu iz Javornika, Jesenic in Radvoljice ter Triglavskim Orjunašem za njihovo obilno udeležbo, darovalcem vencev in cvetja. Obencem se tudi najiskreneje zahvaljujemo vsem zavednim Radvoljičanom za lep znesek, ki so ga nabrali v prvo pomoč. Nadalje naša srčna zahvala g. nadučitelju Baragu za lepo režijo pogreba, bratoma govornikom za poslovljne besede, kakor tudi vsem tovarišem in prijateljem pokojnega Petra ter ga priporočamo v blag spomin.

Javornik, 26. septembra 1924.

ŽALUJOČI OSTALI.

Korespondent samostojen, zmožen slovenskega, nemškega in srbsko-hrvatskega jezika ter knjigovodstva išče službe za takoj ali pozneje. Gre tudi na delo. Cenajene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Samostojen“.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutra“

„THE LONDON DIRECTORY“
(Londonski adresar)

izhaja vsako leto

ter vsebuje pokrajinske in tujezemsko oddelke, ki so razdeljeni po strokah, **v petih jezikih.**

Ta adresar omogoča trgovcem direktno obznanje s trgovci in tovarnarji v Londonu, provincijalnih mestih in industrijskih središčih Anglije, Irske, na vsem evropskem kontinentu, Ameriki itd. Adresar vsebuje okrog 250.000 imen, naslovov in drugih podrobnosti, razvrščenih pod več kot 2000 strokovnih seznamih, v katerih so vključeni

eksportni trgovci
s podrobno označbo blaga, ki ga izvažajo, razen tega pa tudi kolonijalne in tujezemsko trge, ki jih zalagajo s svojim blagom.

Parobrodne družbe
in pristanišča, ki jih njihove ladje obiskujejo ter približen čas njihovega plovanja.

Oglašitve, ki žele svoje zveze razširiti ali onih, ki iščejo agenturska zastopstva se tiskajo v velikosti ene cole (2,6 cm) za 1, 10 sh 0 d, (1 funt sterling 10 šilingov) za vsako uvrščeno, če se to zgodi pod različni oddelki. Večji oglasi od 2 š do 16 š.

Omenjeni adresar je neobhodno potreben vsakemu, ki se zanima za prekomorsko trgovino, ter stane 1 izvod 2 funta poštne prosto, ako se denar pošlje istočasno z naročilom.

The London Directory Co., Ltd.,
25, Abchurch Lane London, E. C. 4, England.

Naročila za adresar in oglase sprejema **ALOMA COMPANY.**

Zadružna hranilnica
registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje. Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in zastavitvi.

1853a